

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՆ ՑԱՆԿ

Հապավումներ

ԲԵՀ – Բանբեր Երևանի համալսարանի
ԲՄ – Բանբեր Մատենադարանի
ԵՊՀ – Երևանի պետական համալսարան
ՀԱ – Հանդես Ամսօրեայ
ՄՀ – Մատենագիրք Հայոց
ՄՄԱԵԺ -Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ
ՆԲՀԼ - Նոր բառգիրք հայկազեան լեզուի
ՕԱՀՀ - Օտար աղբյուրները Հայաստանի և հայերի մասին
ՊԲՀ – Պատմա-քանասիրական հանդես
ACO - Acta Conciliorum Oecumenicorum
AHC – Annuario Historiae Conciliorum
APC - Annales de philosophie chrétienne
BBB – Bonner Biblische Beiträge
BIOS – Bulletin of the Institute of Oriental Studies, Yerevan
BS - Byzantinoslavica
BZ - Byzantinische Zeitschrift
CSCO - Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium
DOP – Dumbarton Oaks Papiers
EI - The Encyclopedia of Islam
JEH - Journal of Ecclesiastical History
JÖB – Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik
OC - Oriens Christianus
OCP - Orientalia Christiana Periodica
ÖS - Östkirchliche Studien
PG – Patrologia Graeca
PL – Patrologia Latina
REArm - Revue des Études Arméniennes
REB – Revue des Etudes Byzantin
SK - Seminarium Kondakovianum
SOC - Studi sull'Oriente Cristiano
SSCIM -Settimane di studio del Centro Italiano di studi sull’alto Medioevo
StPatr – Studia Patristica
ZAC - Zeitschrift für Antikes Christiantum
ZPT - Zeitschrift für Pädagogik und Theologie
ZTK - Zeitschrift für Theologie und Kirche
АДСВ - Античная древность и средние века
БВ - Богословский Вестник
ВВ – Византийский Временник

НФЭ - Новая философская энциклопедия
ППС - [Православный] Палестинский сборник
ПЭ – Православная энциклопедия
ПСТГУ - Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет
ХЧ - Христианское чтение

Գրականության ցանկ

Աբրահամ Աղբաթանեցի 2005 – Տեառն Աբրահամու Հայոց կաթողիկոսի խոստովանութիւն / բնագիրը կազմ. Պ. Մուրադեան, Ա. Յակոբեան . - ՄՀ, հտ. Դ, Է դար, Անթիլիաս – Լիբանան,

Աբրահամ Աղբաթանեցի 2005 ա – Պատասխանի ի Հայոց թղթոյն Մխիթարայ Ամարասա եպիսկոպոսի / բնագիրը կազմ. Պ. Մուրադեան, Ա. Յակոբեան. – ՄՀ, հտ. Դ, Է դար, Անթիլիաս – Լիբանան,

Ագաթանգեղոս 1983 – Ագաթանգեղոս, Հայոց պատմություն / աշխարհաբար թարգմանությունը և ծանոթագրությունները Արամ Տեր-Ղևոնդյանի, ԵՊՀ հրատ.,

Ադոնց 1925 – Ն. Ադոնց, Մաշթոց եւ նրա աշակերտները ըստ օտար աղբիւրների, Վիեննա, Մխիթարեան տպարան, [Ազգային մատենադարան, ՃԺԱ],

Ադոնց 2003 – Նիկողայոս Ադոնց, Պատկերների խնդիրը / աշխատասիրել, ծանոթագրել և ներածությունը գրել է Պետրոս Հ. Հովհաննիսյանը, խմբագրությամբ՝ Շահե արք. Աճեմյանի, ԵՊՀ հրատ.,

Ադոնց 2006 – Ն.Ադոնց, Երկեր, հ. Ա. Պատմագիտական ուսումնասիրություններ, Երևան, ԵՊՀ հրատ.,

Ադոնց 2012 – Ն. Ադոնց, Երկեր, հտ. Ե. Հայ-բյուզանդական ուսումնասիրություններ, Երևան, ԵՊՀ հրատ.,

Ագարյան 1975 – Լևոն Ագարյան, Վաղ միջնադարյան հայկական քանդակը, Երևան, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ.,

Ալեքսանյան 2010 – Վ. Ալեքսանյան, Սյունյաց եպիսկոպոսական աթոռը VII դարի առաջին կեսին. – ԲԵՀ. Հայագիտություն, № 132.1, էջ 37–45,

Ալեքսանյան 2019 – Վարդան Ալեքսանյան, Վահան Ա Սյունեցի կաթողիկոս հայոց. – ԲԵՀ. Հայագիտություն», N 2 (29),

Ալիշան 1881 – հ. Ղևոնդ Ալիշան, Ծիրակ. Տեղագրութիւն պատկերացոյց, Ս. Ղազար,

Ալիշան 2021 – հ. Ղևոնդ Ալիշան, Նամականի երեք հատորով, հ. Գ (1890–1901) / աշխատասիրութեամբ՝ հ. Վահան ծ. վ. Օհանեանի, Երևան, Մխիթարեան հրատարակչատուն,

Ակինեան 1904/5 – հ. Ն. Ակինեան, Խոսքովիկ Թարգմանիչ և իւր երկասիրությունները. – ՀԱ, № 8–9 (1904), էջ 262–270, № 10–11, էջ 304–316, № 12, էջ 353–361, № 1(1905), էջ 19–22, , № 4, էջ 114–116, № 7, էջ 213–220, № 12, էջ 361–370,

Ակինեան 1910 – հ. Ն. Ակինեան, Կիւրոն կաթողիկոս վրաց, Պատմութիւն հայ-վրական յարաբերութեանց եօթներորդ դարու մէջ (Քառասնամեայ շրջան Հայոց եկեղեցական պատմութենէն. 574–610), Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, [Ազգային մատենադարան, Կ],

Ակինեան 1910ա – հ. Ն. Ակինեան, Վրթանէս վարդապետ Քերդող եւ իւր երկասիրութիւնները. – ՀԱ, № 1(1910), էջ 8–11, № 2, էջ 37–46,

Ակինեան 1930 – հ. Ն. Ակինեան, Թուղթ Մակարայ Բ. Երուսաղէմի հայրապետի առ Վրդանէս եպիսկոպոսապետ Սիւնեաց Յաղագս կարգաց Եկեղեցւոյ: Բնագիր եւ քննութիւն, Վիեննա, Միխիթարեան տպարան, [Ազգային մատենադարան, ՃԻԸ],

Ակինեան 1951 – հ.Ն. Ակինեան, Սիմէոն Պղնձահանեցի եւ իր թարգմանութիւնները վրացերէնէ, Վիեննա, Միխիթարյան տպարան [Ազգային Մատենադարան, ՃԿԴ],

Ակինեան 1970 - հ.Ն. վ.Ակինեան, Մովսէս Դասիսուրանցի (կոչուած Կաղանկատուացի) և իր Պատմութիւն Աղուանից, Վիեննա, Միխիթարեան տպարան [Ազգային Մատենադարան, ՄԺԱ],

Ակինեան–Տէր-Պօղոսեան 1978 – հ. Ն. Ակինեան, հ. Պ. Տէր-Պօղոսեան, Մատենագրական հետազօտութիւններ. Վրթանէս Վրթանէս վարդապետ Քերդող. – ՀԱ, № 1–12, էջ 3–14,

Աճառեան 1914 – Հ. Աճառեան, Հայկականք. – ՀԱ, № 8–9, ս. 563,

Անանեան 1957 – հ. Պ. Անանեան, Պատմական հիշատակարան մը Դուինի Բ. Ժողովքի մասին. – Բազմավէպ, № 5–6, էջ 111–121,

Անանիա Սանահինեցի 2000 – Անանիայի վարդապետի հայոց բան հակաճառութեան ընդդէմ երկաբնակաց, զոր գրեաց հրամանաւ Տեառն Պետրոսի Վերադիտողի.– Հ. Քյոսեյան, Աստվածաբանական բնագրեր, ուսումնասիրություններ Ա, Անանիա Սանահինեցի, Ս. Էջմիածին,

Անանուն Կաղանկատուացի 2005 – Անանուն Կաղանկատուացի Պատմութիւն յաղագս յարուցման ազգաց բարբարոսաց եւ պէսպէս անցից տիեզերահեծ տագնապին / բնագիրը կազմ. Ա. Յակոբեան.– ՄՀ, հտ. Դ. Է դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Առաքելյան 1941 – Բ. Առաքելյան, Ժամանակագրական դիտողություններ. – Տեղեկագիր ՍՍՌՄ ԳԱ հայկական ֆիլիալի, 1941, № 1, էջ 61–73,

Առաքելյան 1949 – Բ. Առաքելյան, Հայկական պատկերաքանդակները IV–VII դարերում, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ.,

Առաքելյան 1983 – Ա.Ա. Առաքելյան, «Սևանի Աստվածամայրը» և նրա ստեղծման ժամանակը. – ՊԲՀ Հ^մր 2-3,

Ասողիկ 1885 – Ստեփանոս Տարօնեցի Ասողիկ Պատմութիւն տիեզերական, Ս.Պետերբուրգ, II, Բ,

Ասողիկ (Ստեփանոս) 2010 – Ստեփանոս Տարաւնեցի Ասողիկ, Պատմութիւն տիեզերական / բնագիրը կազմ. Գ. Մանուկյան. – ՄՀ, հտ. ԺԵ. Ժ դար, գիրք Բ, Անթիլիաս-Լիբանան,

Ավետիսյան 2019 – Թ. Ավետիսյան, Բուսական տարրերը հայկական միջնադարյան եկեղեցիների արտաքին հարդարանքում. – ԲՄ 27, էջ 296–308,

Ավետիսյան 2019 – Ա. Ավետիսյան, Յուզակ հայ որմնանկարչության հուշարձանների (XVII–XX դարեր), Հայկական որմնանկարչություն / կազմ.՝ Կ. Մաթևոսյանը, Երևան, Մատենադարանի հրատ., 2019, էջ 259–278,

Արաբ մատենագիրներ Թ–Ժ դդ. 2005 – Արաբ մատենագիրներ, Թ–Ժ դարեր, ներածությունը և բնագրերից թարգմանությունները՝ Ա. Տեր-Ղևոնդյանի [ՕԱՀՀ, 16, Արաբական աղբյուրներ, Գ), Երևան,

Աւձնեցի 2007 – Յոհան Աւձնեցի, Նորին ընդդէմ երեւութականաց / բնագիրը կազմ. Յ. Բէնուէեան. – ՄՀ, հտ. Է. Ը դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Աւձնեցի 2007ա – Յոհան Աւձնեցի, Նորին ընդդէմ Պաւղիկեանց / բնագիրը կազմ. Յ. Բէնուէեան. – ՄՀ, հտ. Է. Ը դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Ատենարանութիւն սրբոյն Ներսիսի Լամբրոնացոյ – Ատենարանութիւն սրբոյն Ներսիսի Լամբրոնացոյ / թարգմանեալ ըստ ընտիր օրինակաց յիտալական բարբառ ի հ. Յարութիւն վ. Աւգերեան Անկիւրացոյ ի Միխիթարեան միաբանութենէ, և տպագրեալ ի կրկին բարբառ՝ հանդերձ իտալական ծանօթութեամբք, Վենետիկ, 1812,

Արամեան 1992 – Մ.տ. Արամեան, Հայ եկեղեցու քրիստոսաբանական մտքի ուրուագծեր (Դ–Ը դդ.). – Գանձասար աստվածաբանական կենտրոն, հ. Բ, Երևան, էջ 86–122,

Արամեան 2016 – Արամեան Մեսրոպ քահանա, Աշխատութիւններ, Ա հտ., Երևան,

Արևշատյան 1982 – Ա.Ս. Արևշատյան, Հայկական ծիսարանի կազմավորման և զարգացման փուլը. – ՊԲՀ, Հ^տ 3,

Արևշատյան 1997 – Աննա Արևշատյան, Ո՞վ է «Չորս ըստ պատկերի քում» շարականի հեղինակը. – Էջմիածին, Դ–Ե,

Բաղումյան 2008 – Տիգրան սարկ. Բաղումյան, Վահան Ա Սյունեցի (Վահանիկ, Բաղացի) (968–969). – Հայ Եկեղեցու հանրագիտարան, պրակ Ա, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսներ, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հրատ.,

Բաղումյան 2013 – Չաքարիա վ. Բաղումյան, Անապակ բաժակի խնդիրը Հայոց Եկեղեցում, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին,

Բարթիկյան 1962 – Հր. Բարթիկյան, „Narratio de rebus Armeniae“ հունարեն թարգմանությամբ մեզ հասած մի հայ-քաղկեդոնական սկզբնաղբյուր. – ԲՄ 6,

Բացայայտութիւն 2008 – Բացայայտութիւն համաձայն աստուածաբանութեան հոգելից հարցն սրբոց՝ ըստ առաքելասահման աւանդիցն Եկեղեցոյ Քրիստոսի, հանդերձ հաւատարանութեամբ ճշմարիտ ուղղափառ դաւանութեան Հայաստանեայց, ասացեալ սրբոյ վարդապետին Սահակայ Հայոց Կաթողիկոսի և մեծի թարգմանչի ընդդէմ երկաբնակաց նեստորականացն – ՄՀ, հ. Թ. Թ դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Բոզոյան 1995 – Ա. Բոզոյան, Հայ-քուզանդական եկեղեցական բանակցությունների վավերագրերը (1165–1178), Երևան, «Գիտություն» հրատ.,

Բոզոյան 2004 – Հայ կանոնական մտքի մի վառ դրսևորում Գրիգոր Նարեկացու միջավայրում (Հակոբ Ծպատեցու կանոնամեկնողական թուղթը). – Էջմիածին, Բ–Գ, 2004, էջ 77–88,

Բոգոյան 2006 – Ա. Բոգոյան, Հայ միջնադարյան իրավունքի պատմության հուշարձանները. – Էջմիածին, Է–Ը,

Բոգոյան 2016 – Ա. Բոգոյան, Քաղկեդոնի տիեզերական ժողովի կանոնների միջնադարյան հայկական թարգմանությունը. – Էջմիածին, Ը,

Բոգոյան 2017 – Ա. Բոգոյան, Բիւզանդական Նոմոկանոնի Սուրբ Ղազարի ձեռագիրը. – Բազմավեպ, թ. 3–4, էջ 86–95,

Բոգոյան 2020 – Ա. Բոգոյան, Հայոց եկեղեցին տիեզերական եկեղեցունվիրապետական համակարգում (Ե դարի սկիզբ). – Արևելյան աղբյուրագիտություն, 2, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, էջ 64–100,

Բոգոյան 2020ա – Ա. Բոգոյան, Հայ իրավունքի պատմության միջնադարյան հուշարձանները. – Պատմության և մշակույթի հարցեր. Օժանդակ ձեռնարկ զրոսավարների, երիտասարդ գիտաշխատողների, ասպիրանտների և հայցորդների համար / խմբ. Վ. Տեր-Ղևոնդյան, Երևան, Մատենադարան, էջ 152–179,

Բոգոյան 2023 – Ա. Բոգոյան, Իրավական, կանոնական և սահմանադրական իրավունքը Կիլիկյան Հայաստանում. – Սահմանադրական իրավունքի արժեքանական ակունքները հայ ժողովրդի հազարամյա տարեգրության ծալքերում / խմբագիրներ՝ Գ. Հարությունյան, Ա. Մովսիսյան և ուրիշներ, Ս. Էջմիածին, էջ 265–320,

Բոգոյան 2023ա – Ա. Բոգոյան, Իսավրական Nomos stratiotikos-ը կիլիկյան Հայաստանի իրավական համակարգում. – Արևելյան աղբյուրագիտություն, 4, էջ 85–119,

Բոգոյան 2024 – Ա. Բոգոյան, Հայոց եկեղեցու փոխհարաբերությունները Բյուզանդիայի և Մերձավոր Արևելքի եկեղեցական կենտրոնների հետ. – Արևելյան աղբյուրագիտություն, 5, էջ 51–87,

Բալագուրի 2005 – Բալագուրի, Երկրների նվաճում (Փուլոտուհ ալ-Բուլդան). – Արաբ մատենագիրներ Թ–Ժ դարեր / ներած. և բնագրից թարգմ. Ա. Տեր-Ղևոնդյանի, Երևան, ԵՊՀ հրատարակչություն, (ՕԱՀՀ, հտ. 16, Արաբական աղբյուրներ Գ),

Գիրք Ելից 1992 – Գիրք Ելից, (քննական բնագիր) / աշխատասիրությամբ Ա. Չեյթունյանի, Երևան,

Գիրք Թղթոց 1901 – Գիրք թղթոց. Մատենագրութիւն նախնեաց, , Թիֆլիս [Սահակ Մեսրոպեան Մատենադարան, Ե],

Գիրք թղթոց 1994 – «Գիրք թղթոց», Բ հրատարակութիւն, Երուսաղէմ,

Գիրք Մեծ Մաշտոց կոչեցեալ, Կ. Պոլիս, 1807,

Գրիգոր Մագիստրոս 2012 – Գրիգոր Մագիստրոս, Թուղթք և չափաբերականք / բնագիրը՝ Գ. Մուրադեանի – ՄՀ., Խ.ԺԶ.ԺԱ դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Գևորգյան 2018 – Դ. Գևորգյան, Հայ-վրացական եկեղեցական հարաբերությունները կարգավորելու Չաքարե ամիրսպասալարի փորձերը. – «Պատմություն և մշակույթ» հայագիտական հանդես, ԵՊՀ հրատ,

Դանիելեան 1981 – Է. Լ. Դանիելեան, Հայ եկեղեցու նկատմամբ Խոսարով Փարուէզի վարած քաղաքականութիւնը. – ՊԲՀ, № 4, էջ 195–200,

Դուրեան 1927 – Ե. պատրիարք Դուրեան, Վրթանէս Քերթոզ. – Սիոն, թ. 1,

Դուրեան 1927 – Ե.պատրիարք Դուրեան, Վրթանէսի Քերթոզի Յաղագս պատկերամարտից. – Սիոն, № 2,

Դուրեան 1928 – Ե. պատրիարք Դուրեան, Վրթանէս Քերթոզ.– Սիոն, № 10–11,

Դրասխանակերտցի 2010 – Յովհաննէս Դրասխանակերտցի, Պատմութիւն Հայոց /բնագիրը կազմ. Գ. Տէր-Վարդանեան.– ՄՀ, հտ. ԺԱ. Ժ դար, Գիրք Ա, Անթիլիաս-Լիբանան,

Դերիկյան 2017 – Վարդան Դերիկյան, Քրիստոսի անձեռակերտ պատկերի հայկական ավանդությունը.– Արշալոյս քրիստոնէության հայոց, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ.,

Եղիազարյան 2008 – Ա. Եղիազարյան, Արաբների կողմից Հայաստանի նվաճման թվականի շուրջ. – ԲԵՀ, № 1,

Եզեկյան 2008 – Անդրեաս արդ.Եզեկյան, Հովհան Մայրագոմեցու կյանքի և գործունեության շուրջ. – Էջմիածին, Չ ,

Եզեկյան 2018 – Անդրեաս արդ.Եզեկյան, Դվինի 719 թ. եկեղեցական ժողովի պատմականության խնդիրը.– Էջմիածին, Է,

Եզեկյան 2019 – Անդրեաս արդ.Եզեկյան, Հովհան Մայրագոմեցու «Վասն պատկերաց եւ նկարագրութեանց» գրվածքի շուրջ».– Էջմիածին, Թ,

Եղիազարյան 2008 – Ա. Եղիազարյան, Հաբիբ Իբն Մապլամայի և Մալման Իբն Ռաբիայի արշավանքները Հայաստան և այսրկովկասյան երկրներ.– Լրաբեր հասարակական գիտությունների, № 2,

Եւսերիոս 1877 – **Եւսերիոսի Կեսարացոյ եկեղեցական պատմութիւն** յեղեալ յասորոյն ի հայ ի հինգերորդ դարու / պարզաբանեալ նոր թարգմանութեամբ ի յոյն բնագրէն ի ձեռն հ.Աբրահամ վ.Ճարեան ի Մխիթարեանց, Վենետիկ, 1877,

Չարքեանալեան 1889 – հ.Գ. Չարքեանալեան, Մատենադարան հայկական թարգմանութեանց նախնեաց (Դար Դ–ԺԳ), Վենետիկ,

Չարյան, Լամուրե 2019 – Ա. Չարյան, Ք. Լամուրե, Որմնանկարների վերականգնումը վաղ քրիստոնեական հայկական մի շարք եկեղեցիներում, Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատ.,

Չաքարիա կաթողիկոս Չագեցի 1995 – Չաքարիա կաթողիկոս Չագեցի (855–877), Ճառք / աշխատասիրութեամբ հ. Պօղոս վ. Անանեան, Վենետիկ, Ս. Ղազար,

Չաքարյան 2019 – Ս. Չաքարյան, Սուրբ Հովհան Օձնեցի իմաստասեր կաթողիկոսը, Երևան, ԵՊՀ հրատ.,

Չոհրյան 2021 – Ա. Չոհրյան, Հայաստանի դրամական տնտեսությունը III–X դարերում (սասանյան և արաբական շրջան), Եր., Անտարես,

Չորյան 1927 – Ա. Չորյան, Արաբների հարկային քաղաքականությունը ավատական Հայաստանում, ՀՍԽՀ ԵՊՀ գիտական «Տեղեկագիր», № 2–3,

Էսքրուկ 1997 – Մ. վան Էսքրուկ, Բյուզանդիայի հայկական քաղաքականությունը սկսած Հուստինիանոս Բ-ից մինչև Լեվոն Գ. – Էջմիածին, Չ–Է (թարգմ. Ա. Բոգոյանի),

Թամրազյան 2016 – Հր. Թամրազյան, Գրիգոր Նարեկացին և նարեկյան դպրոցը, գիրք Բ, Երևան

Թարվերդեան 2014 – տ. Հ. քահ. Թարվերդեան, Հայ-ասորական եկեղեցական առնչությունները Չ դարի երկրորդ կեսից մինչև Է դարի սկիզբը, Բուխարեստ,

Թեոփանես Խոստովանող 1983 – Թեոփանես Խոստովանող / թարգմանությունը բնագրից, առաջաբան և ծանոթագրություններ Հրաչ Բարթիկյանի, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան [ՕԱՀՀ 13, Բյուզանդական աղբյուրներ Դ],

Թեոդորս 2005 – Թեոդորոս Քոթենաւոր, Երանելոյ Թեոդորսի ընդդէմ Մայրաւումացոյն / բնագիրը կազմ. Յ.Քեռսեան.– ՄՀ, հտ. Է, Ը դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Թիրեաքեան 1912 – Յ. Թիրեաքեան, Նուիրակ, Շարսաղար. – ՀԱ, № 7,

Թովմա Արծրունի 1852 – Թովմա վարդապետ Արծրունի, Պատմութիւն Տանն Արծրունեաց, Կ.Պոլիս,

Թովմա Արծրունի և Անանուն 2010 – Թովմա Արծրունի և Անանուն, Մովսէս Կաղանկատուացի, Պատմութիւն տանն Արծրունեաց / բնագիրը՝ Գեորգ Տէր-Վարդանեանի. – ՄՀ, հ.ԺԱ. Ժ դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Թուղթ երանելոյն Պաղոսի Տարանացոյ յաղթաւ ախոյեան վարդապետի ընդդէմ Թեոփիստեայ Հոռոմ փիլիսոփային / բնագիրը՝ Գեորգ Ալավերդեանի. – ՄՀ, հ. ԺԷ. ԺԱ դար, Երևան, 2016,

Իբն ալ–Ասիր 1981 – Իբն ալ–Ասիր Լիակատար պատմություն (Ալ Քամալ Ֆի-լ-Տարիխ), Պատմություն Մոսուլի աթաբեկների պետության (Տարիխ ալ-Դաուլա ալ-Ատաբիքիյա Մուլուք ալ-Մաուսիլ). – Արաբական աղբյուրներ, հտ. Բ / թարգմանությունը բնագրից, առաջաբանը և ծանոթագրությունները Ա. Տեր-Ղևոնդյանի, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան, [ՕԱՀՀ, հտ. 11],

Խաչատրեան 2016 – Պ. Խաչատրեան, Հայ հին գրականութեան մատենագիտութիւն / լրացրեց և խմբագրեց Արշակ Բանուչեանը, Երևան, «Տիգրան Մէծ» հրատարակչութիւն,

Խորենացի 2003 – Մովսէս Խորենացի, Հայոց Պատմութիւն / կազմ. Պ. Մուրադեան, Կ. Իւզբաշեան. – ՄՀ, հտ. Բ. Ե դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Խորիկյան 2019 – Հ. Խորիկյան, Նեստորականների և միաբնակների միջև պայքարը. Բարձումայի գործունեությունը.– ՄՄԱԵԺ, հտ. XXXII, պրակ 2, էջ 159–169,

Խորհրդածութիւն սրբազան պատարագի, Յաւելուած – Խորհրդածութիւն սրբազան պատարագի, բացատրութեամբ Տեառն Ներսէսի Լամբրոնացոյ՝ արքեպիսկոպոսի Տարսոնի Կիլիկեցոյ, Ս. Երուսաղէմ, 1842,

Ծաղիկյան 2017 – Դ. Ծաղիկյան, Հովհան Դամասկացի և Թեոդորոս Ստուդիտ. Սրբապատկերների աստվածաբանության համեմատություն.– Աստվածաբանության ֆակուլտետի Տարեգիրք, ԺԲ,

Կաղանկատուացի 2010 – Մովսես Կաղանկատուացի, Պատմութիւն Աղուանից աշխարհի / կազմ. Պ. Յովհաննիսեան. – ՄՀ, հտ. ԺԵ. Ժ դար, գիրք Բ, Անթիլիաս-Լիբանան,

Կանոնագիրք հայոց Ա – Կանոնագիրք Հայոց / աշխատասիրությամբ Վազգեն Հակոբյանի, հտ. Ա, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատարակչություն, 1964,

Կիրակոս Գանձակեցի 1961 – Կիրակոս Գանձակեցի, Պատմություն Հայոց / աշխատ. Կ. Ա. Մելիք Օհանջանյանի, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ.,

Կոզեան 1926 – Կ. Ս. Կոզեան, Կամսարականները «Տեարք Շիրակայ եւ Արշարունեաց», պատմական ուսումնասիրություն, Վիեննա, Մխիթարեան տպարան, [Ազգային մատենադարան, ՃԺ],

Կորիւն 2003 – Կորիւն, Վարք Մեսրոպայ վարդապետի / բնագիրը կազմ. Կ.Իզբաշեան, Պ.Մուրադեան. – ՄՀ, հտ. Ա. Ե դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Կնիք հաւատոյ 1914 – Կնիք հաւատոյ. Ընդհանուր Սուրբ Եկեղեցւոյ յուդղափառ եւ Ս. հոգեկիր հարցն մերոյ դաւանութեանց, համահաւաք՝ Կոմիտաս Կաթողիկոսի / հրատ. Կարապետ եպս. Տէր-Մկրտչեան, Վաղարշապատ, տպ. Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի,

Հակոբյան 2013 – Ա.Հակոբյան, «Աշխարհացոյց» Է դարի Անանունի. Գիտաքննական բնագիր. – ՀԱ, ՃԻԷ տարի, Վիեննա-Երևան, էջ 35–194,

Հակոբյան 2021 – Ա.Հակոբյան, Կրկին հայոց բղեշխությունների գլխավոր գործառույթի մասին.– Բանբեր Արևելագիտության ինստիտուտի (BIOS), I/2, էջ 53–75,

Հակոբյան 2003 – Հր. Հակոբյան, Հայոց տերունական սրբապատկերները, Երևան, «Չանգակ-97»,

Հակոբյան 2005 – Չ. Հակոբյան, Օծունի կոթողի պատկերների մեկնաբանման հարցի շուրջ.– Էջմիածին, Ա,

Հակոբյան 2014 – Չ. Հակոբյան, Հայկական վաղմիջնադարյան քառանիստ կոթողների ուսումնասիրության արդի խնդիրները (արվեստաբանական տեսանկյուն). – ԲՄ, 21, էջ 341–350:

Հակոբյան 2016 – Չ. Հակոբյան, Հայկական վաղմիջնադարյան քանդակը (4–7-րդ դդ.). Դասախոսություններ, Երևան, ԵՊՀ հրատ.,

Հակոբյան 2018 – Չ. Հակոբյան, Բրդաձորի մեծ կոթողի պատկերագրական շարքը. – Հայաստանը եւ արեւելաքրիստոնեական քաղաքակրթությունը, Գ, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., էջ 122–129,

Հայոց պատմություն 2018 – Հայոց պատմություն, Կ. Բ. Միջին դարեր (IV դար – XVII դարի առաջին կես), Գիրք Ա (IV դարի սկիզբ – IX դարի կես), Երևան, Չանգակ հրատ.,

Հարությունյան 1976 – Բ. Հարությունյան, Մեծ Հայքի թագավորության հյուսիս-արևելյան մարզերի վարչա-քաղաքական կացութիւնը 387–451 թթ. – ԲԵՀ, № 2, էջ 77–95,

Հարությունյան 2014 – Գ.Ա. Հարությունյան, Հովհաննես Օձնեցին՝ «Կանոնագիրք հայոց»-ի խմբագիր. – Վեմ, 2 (ԺԲ) տարի, 2 (46),

Հաւաքումն պատմութեան – Վարդանայ վարդապետի լուսաբանեալ, Վենետիկ, 1862,

Հովհան Եփեսացի 1976 – Հովհան Եփեսացի, «Եկեղեցական պատմություն».- Ասորական աղբյուրներ Ա / առաջ., թարգմ. և ծան. Հ.Գ Մելքոնյանի, Երևան, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ., Երևան [ՕԱՀՀ, հտ. 8],

Հովհան Օձնեցի 1980 – Ընդդեմ պավիկյանների, գրաբարից թարգմանությունը՝ Արշալույս Ղազինյանի. «Էջմիածին», Բ-Գ,

Հովհաննիսյան 1957 – Ա. Հովհաննիսյանը, Դրվագներ հայ ազատագրական մտքի պատմության, գիրք առաջին, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ., 1957,

Հովհաննիսյան 2014 – Հ. Հովհաննիսյան, Հիսուս Քրիստոսի պատկերը բյուզանդական դրամներում. – Էջմիածին, թիվ Ե,

Ղազարյան 1972 – Վ.Հ. Ղազարյան, Կերպարվեստն ըստ Ներսես Ծնորհալու. – Լրաբեր հասարակական գիտությունների», թ. 1,

Ղազարյան 2004 – Վ. Ղազարյան, Հովհաննես Օձնեցին որպես պատկերասեր և պատկերաբան. – Սուրբ Հովհան Օձնեցի հայրապետը և իր ժամանակը (գիտաժողովի նյութեր) / խմբ. Ա. Բոգոյան, Ս. Էջմիածին,

Ղևոնդ 1887 – Պատմութիւն Ղևոնդեայ մեծի վարդապետի Հայոց, Բ տպագրութիւն, Ս. Պետերբուրգ,

Ղևոնդ 1982 – Ղևոնդ, Պատմություն / թարգ., ներած. և ծանոթ. Ա. Տեր-Ղևոնդյանի, Երևան, «Սովետական գրող» հրատ.,

Ղևոնդ 2007 – Պատմութիւն Ղևոնդեայ մեծի վարդապետի Հայոց, որ յաղագս երեւելոյ Մահմետի եւ զկնի նորին, թէ որպէս եւ կամ որով արինաւ կաւ տիրեցին տիեզերաց, եւս առաւել թէ Հայոց ազգիս / բնագիրը կազմ. Գ. Տէր-Վարդանեանը. – ՄՀ, հտ. 2, Ը դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Ղուկասյան 1980 – Վ. Ղուկասեան, Վրթանէս Քերթող եւ իր Ընդդեմ պատկերամարտից ճառի պատմական արժէքը. – «Հասկ» հայագիտական տարեգիրք, Ա տարի, նոր շրջան, էջ 107–118,

Ճէմնէմեան 1996 – Մայր ցուցակ հայերէն ձեռագրաց Մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վենետիկ, հատոր 2./ Յօրինեց Հ. Սահակ Վրդ. Ճէմնէմեան, Մխիթարեան ուխտէն, Վենետիկ, Ս. Ղազար,

Մաթևոսյան 1989 – Կ. Ա. Մաթևոսյան, Վրթանէս Քերթողի հայտնած մի տեղեկության շուրջ. – ՊԲՀ, թ.1,

Մաթևոսյան 2019 – Կ. Մաթևոսյան, Միջնադարյան հեղինակների վկայությունները հայկական որմնանկարչության մասին. – Հայկական որմնանկարչություն (գիտական հոդվածների և նյութերի ժողովածու) / կազմող և խմբագիր՝ Կարեն Մաթևոսյան, Երևան,

Մայր Մաշտոց 2012 – Մայր Մաշտոց, հ. Ա, գիրք Ա. ըստ հնագույն երկաթագիր ձեռագրերի և համեմատութեամբ Աստուածաշունչ մատենանի, բնագրական և կանոնացանկային յաւելուածովք / աշխատասիրութեամբ՝ Գ. Տէր-Վարդանեանի, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին,

Մայր ցուցակ Գ – Մայր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց Մատենադարանին Մխիթարեանց ի Վենետիկ, հ. Գ. Մաշտոց-Գիրք Ձեռնադրութեանց / յօրինեցին հ.Բ. Սարգիսեան և հ.Գ. Սարգսեան, Վենետիկ, Ս. Ղազար 1966,

Մայր ցուցակ Ը – Մայր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց Մաշտոցի անուան Մատենադարանի, հ. Ը / խմբ. Գեորգ Տէր-Վարդանեանի, Երևան «Նայիրի» հրատ., 2013,

Մայր ցուցակ Թ – Մայր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց Մաշտոցի անուան Մատենադարանի, հ. Թ / խմբ. Գ. Տէր-Վարդանեանի, «Նայիրի» հրատ., Երևան, 2017,

Մանուկյան, Հարությունյան 2017 – Ս. Մանուկյան, Գ. Հարությունյան, Ս. Հովհաննես Օձնեցու կերպարը հայ ձեռագրական արվեստում. – Էջմիածին, ԺԲ,

Մանուկյան 2019 – Ս. Մանուկյան, Միջնադարյան հայաստանի կոթողային գեղանկարչությունը. – Հայկական որմնանկարչություն (գիտական հոդվածների և նյութերի ժողովածու) / կազմող և խմբ. Կ. Մաթևոսյան, Երևան,

Մանուկյան, Ղազարյան 2016 – Ս. Մանուկյան, Դ. Ղազարյան, Գրիգոր Նարեկացին հայ ձեռագրական արվեստում, Երևան, «Նայիրի»,

Մանուչարյան 2020Ա – Աշոտ Մանուչարյան, Գառնահովիտ. Սբ. Գևորգ եկեղեցի, «Լուսաբաց» հրատ., Երևան,

Մանուչարյան 2020Բ – Աշոտ Մանուչարյան, Գառնահովտի վաղ միջնադարյան կոթողը. Նոր մեկնաբանություններ. – «Հայագիտության հարցեր» (20),

Մանուչարյան 2011 – Ա. Մանուչարյան, Ո՞վ է, իրականում Հայոց Հովհան վարդապետը. – ԵՊՀ Աստվածաբանության ֆակուլտետի Տարեգիրք (2), Երևան,

Մաշտոցի անուան Մատենադարան (ՄՄ), ձեռ. Հ^{մր} 2374, Աւետարան Էջմիածնի, 989 թ., վայր՝ Նորավանք, գրիչ՝ Յովհաննէս, ստացող՝ Ստեփաննոս քիյ.,

Մաշտոցի անուան Մատենադարան (ՄՄ), ձեռ. Հ^{մր} 2679, Ժողովածոյ, 981 թ., գրիչ՝ Ղուկաս, Անանուն, ստացող՝ Դաւիթ քիյ.,

Մաշտոցի անուան Մատենադարան (ՄՄ), ձեռ. Հ^{մր} 2966, Ժողովածոյ (Գիրք թղթոց), ԺԷ դ., վայր՝ Կոստանդնուպոլիս, գրիչ՝ Ղուկաս երէց,

Մաշտոցի անուան Մատենադարան (ՄՄ), ձեռ. Հ^{մր} 3062, Ժողովածոյ, 1765–1767 թթ., վայր՝ Էջմիածին, գրիչ՝ Խաչատուր Կ. Պոլսեցի, ստացող՝ Աբրահամ Աստապատցի,

Մատենաս է Կանոնագիրք հայ հոռոմոց եւ Պատմութիւն Ժողովոց, Վենետիկի Մխիթարյան Մատենադարան, թիվ 1661 ձեռ., եր. 106ա–116ա,

Մատթեոս 1869 – Պատմութիւն Մատթեոսի Ուռհայեցոյ 1869, յԵրուսաղէմ,

Մատթեոս Ուռհայեցի 1898 – Մատթեոս Ուռհայեցի, Ժամանակագրութիւն, Վաղարշապատ,

Մելքոնյան 1970 – Ե. Մելքոնյան, Վրթանես Քերթոզը և պատկերամարտությունը, – Էջմիածին, Չ–Է,

Մելիքյան 2011ա – Կ. Մելիքյան, Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում IV–VI դարի I կեսին, Երևան,

Մելիքյան 2011բ – Կ. Մելիքյան, Պատկերամարտական շարժման էությունն ու պատկերամարտության հայկական դրսևորումները. – Հայոց պատմության հարցեր (գիտական հոդվածների ժողովածու), հ. 12, Երևան, Պատմության ինստիտուտ,

Մելիքյան 2016 – Կ. Մելիքյան, Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում IV–VI դարի I կեսին, Երևան,

Մելքոնեան 2024 – Կ. Մելքոնյան, Միակամութեան վարդապետությունը միջեկեղեցական երկխոսութեան համատեքստում. Եկեղեցիների վերամիավորման փորձերը Է դարի առաջին կեսին ըստ հայկական, յունական եւ ասորական սկզբնաղբյուրների համեմատութեան, Ս. Էջմիածին,

Մելքոնեան 2024b – Մելքոնյան Ս. Ռ., Նիկիայի Բ ժողովի (787 թ.) կանոնները. Միջնադարյան հայերեն թարգմանությունը՝ հունարեն բնագրի հետ զուգորդմամբ // Արևելյան աղբյուրագիտություն 5, Երևան, էջ 264–306:

Մելիքսեթ-Բեկ 1934 – Լ.Մելիքսեթ-Բեկ, Վրաց աղբյուրները Հայաստանի և հայերի մասին, հ. Ա (Ե–ԺԲ դար), յԵրևան, հրատ. Մելքոնյան ֆոնդի,

Մելիքսեթ-Բեկ 2016 – Լևոն Մելիքսեթ-Բեկ, «Վարդապետք հայոց Հիւսիսային կողմանց» և նրանց ինքնությունը / վրացերենից թարգմանեց Հր. Բայրամյանը, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հրատ.,

Միխայել Ասորի 1870 – Տեառն Միխայելի պատրիարքի Ասորւոց ժամանակագրութիւն, յԵրուսաղէմ, 1870,

Միխայել Ասորի 1871 – Ժամանակագրութիւն Տեառն Միխայելի Ասորւոց պատրիարքի , յԵրուսաղէմ, 1871,

Միրումյան 1996 – Կ.Ա. Միրումյան, Պավլիկյան գաղափարախոսության աշխարհայացքային հիմքերը. – «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2,

Մխիթարայ Այրիվանեցոյ պատմութիւն ժամանակագրական, Ս. Պետերբուրգ, 1867,

Մկրտումյան 2022 – Գ. Մկրտումյան, Հայ նախարարական դասի արտագաղթի դրդապատճառները Արաբական խալիֆայության օրոք (8–9-րդ դդ.). – Հայագիտական հանդես, № 2 (56), էջ 93–103,

Մովսէս Երզնկացի 1975 – Մովսէսի հայոց վարդապետի գրեալ պատասխանիք թղթոյն Տրապիզոնի առ հատուացեալն Գրիգոր երէց / բնագիրը՝ Եզնիկ արեղա Պետրոսեանի – Էջմիածին, Ա,

Մովսէս Կաղանկատուացի 2010 – Մովսէս Կաղանկատուացի, Պատմութիւն Աղուանից աշխարհի / բնագիրը՝ Գուրգէն Գասպարեանի – ՄՀ, հ. ԺԵ, գիրք Բ. Ժ դար, Անթիլիաս-Լիբանա,

Մուշեղ վարդապետ 1901 – Մուշեղ վարդապետ, Պատկերները, Կ. Պոլիս,

Մուրադյան 2011 – Պ. Մուրադյան, ԺԱ–ԺԳ. դարերի հայ-վրացական դավանական խնդիրները և Մխիթար Գոշի «Առ Վրացիսն» թուղթը (աղբյուրագիտական քննություն և բնագրեր), Ս. Էջմիածին,

Յակոբեան 2004 – Ա. Յակոբեան, Աղուանից իշխանների ժամանակագրությունը Է դարի վերջին – Ը դարի սկզբին. – ՀԱ, ՃԺԷ տարի, Վիեննա, էջ 267–292,

Յակոբեան 2005 – Ա. Յակոբեան, Հայ-բիւզանդական յարաբերությունները Է դարի կեսերին եւ Չուարթնոցի տաճարի կառուցման ժամանակը. – ՄՄԱԵԺ, հտ. XXIV, Երևան, էջ 366–426,

Յակոբեան 2005ա – Ա. Յակոբեան, Սերիոսի պատմության հատուածաբաժանման խնդիրը եւ Չուարթնոցի տաճարի կառուցման մասին գլուխը. – ՀԱ, ՃԺԹ տարի, Վիեննա, էջ 213–270,

Յակոբեան 2005բ, Յովհան Մայրագոմեցին և իր երկերը. – ՄՀ, հ. Դ. Է դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Յակոբեան 2020 – Ա. Յակոբեան, Արքայատոհմերն ու իշխանատոհմերը Բուն Աղուանքում եւ Հայոց Արեւելից կողմանքում անտիկից մինչեւ ԺԳ դար (Պատմա-աղբյուրագիտական քննություն), Երևան,

Յովհան Մայրագոմեցի 2005 – Յովհան Մայրագոմեցի, Վասն պատկերաց և նկարագրութեանց – ՄՀ, հ. Դ. Է դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Յովհաննէս Սարկաւազ 2016 – Յովհաննէս Սարկաւազ, Վասն պատկերաց, Նորին վասն մասանց պատուոյ, յորում և վասն պատկերաց դարձեալ. Մեսրոպ քահանայ Արամեան, Աշխատություններ, հ. Ա, Երևան, ԱՅԲ կրթական հիմնադրամ,

Յովհան Օձնեցի 1834 – Տեառն Յովհաննու Իմաստասիրի Աւճնեցոյ մատենագրութիւնը, Վենետիկ 1834,

Յովհան Ոսկերերան 1861 – **Յովհաննու Ոսկերերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի ճառք**, Վենետիկ 1861,

Յովհան Ոսկերերան 1862 – **Յովհաննու Ոսկերերանի Կոստանդնուպօլսի եպիսկոպոսապետի մեկնութիւն թղթոցն Պաւղոսի**, հ. Բ, Վենետիկ 1862,

Յովսէփեան 1899 – Գ. Յովսէփեան, Խոսրովիկ Թարգմանիչ (Ը. դար). Պատմական-մատենագրական ուսումնասիրութիւն, Վաղարշապատ,

Յովսէփեան 1913 – Գ. վրդ. Յովսէփեան, Գրչութեան արուեստը հին հայոց մէջ, Վաղարշապատ,

Նազարյան 2019 – Լ. Նազարյան, Տայքում և Կղարջքում Բագրատունիների վրացական ճյուղի իշխանության հաստատման թվականի շուրջ. – ՊԲՀ, № 2, էջ 211–222,

Նալբանդյան 1950 – Հ. Նալբանդյան, Արարների վարչական և հարկային քաղաքականությունը Հայաստանում (8-րդ դարի սկզբից մինչև 9-րդ դարի կես), Ատենախոսություն, Երևան,

Նալբանդյան 1957 – Հ. Նալբանդյան, Արարների հարկային քաղաքականությունը Հայաստանում, ՀՍՍՌ ԳԱ «Տեղեկագիր», № 12, էջ 73–84,

Նահապետյան 2024 – Գ. Նահապետյան, Սյունիքում և Աղվանքում սևերական գաղափարների կրողները (Է դարի առաջին կես). – Արևելյան Ադրյուրագիտություն, հտ. 5, Երևան,

Ներսես Շնորհալի 2022 – Նորին Տեառն Ներսիսի կաթողիկոսի, պատասխանի թղթոյն Յակովբայ ուրումն վարդապետի ասորոյ ի մայրաքաղաքին Մելիտինոյ հայոց / բնագիրը կազմ. Բոգոյեան Ա.– ՄՀ, հտ. ԻԲ. ԺԲ դար, Գիրք Բ, Երևան,

ՆԲՀԼ – Նոր բառգիրք հայկազեան լեզուի, երկասիրություն երից վարդապետաց յաշակերտությունն մեծին Մխիթարայ Աբբահոր հ. Գ. Ալետիքեան, հ. Խ. Սիւրմէլեան, հ. Մ. Ալգերեան, հ. Բ, Վենետիկ, 1837,

Ներսեսյան 2001 – Ն. ալ. քին. Ներսեսյան, Աստվածաշունչը և հայ մշակույթը, Երևան, Հայաստանի աստվածաշնչային ընկերություն,

Ներսես Շնորհալի 2022 – ՄՀ, հ. ԻԲ. ԺԲ. դար, Ներսես Շնորհալի, գիրք Բ / բնագիրը կազմ. Ազատ Բոգոյեանի, Երևան,

Շահինյան 2007 – Ա. Շահինյան, Արաբական խալիֆայության ազգային (միգրացիոն) և կրոնական քաղաքականությունը Հայաստանում և Արմինիայում. – Էջմիածին, Ժ, էջ 24–38,

Շահինյան 2015 – Ա. Շահինյան, Հայ-աղուանական քաղաքական ու կրոնական առաքելությունը հյուսիս-արևելյան Կովկասում եւ Հոնաց դարձի ժամանակագրությունը. – Հայաստանը և քրիստոնյա Կովկասը Հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված Կովկասյան Աղուանքում եւ Վրաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին, Երևան, էջ 155–157,

Ուլուբաբյան 1998 – Բ.Ա. Ուլուբաբյան, Հայոց Արևելից կողմանց եկեղեցին և մշակույթը, Երևան,

Ուխտանէս 2010 – Ուխտանէս եպիսկոպոս, Պատմություն Հայոց / բնագիրը կազմ. Պ. Յովհաննիսեան, Գ. Մադոյեան. – ՄՀ, հտ. ԺԵ. Ժ դար, գիրք Բ, Անթիլիաս-Լիբանան,

Չամչեանց 1785 – **Միքայել Չամչեանց**, Պատմություն հայոց, հ. Բ, Վենետիկ,

Պապյան 2018 – Մ. Պապյան, Հովհան Իմաստասեր Օձնեցի. կյանքը և գործունեությունը, Բ հրատ., Երևան, 2018,

Պետրոսյան 2004 – Հ. Պետրոսյան, Հովհաննես Օձնեցին և խաչքարային մշակույթի ձևավորումը. Սուրբ Հովհան Օձնեցի հայրապետը և իր ժամանակը (գիտաժողովի նյութեր) / խմբ. Ա. Բոգոյան, Ս. Էջմիածին,

Պետրոսյան 2008 – Հ.Լ. Պետրոսյան, Խաչքար. ծագումը, գործառույթը, պատկերագրությունը, իմաստաբանությունը. Երևան, 2008,

Պողարեան 1990 – Ծիսագիտություն, Նիւ Եորք,

Սալխանեան 2022 – Ռ. Սալխանեան, Սրբապատկեր. լուծիւնդ խօսեցաւ սրտիս, Ստանպոլ,

Սահակ վարդապետ (Մռուտ) 1994 – Սահակ վարդապետ (Մռուտ), Բացայայտություն, Երուսաղեմ,

Սահակ վարդապետ (Մռուտ) 2012 – Սահակ վարդապետ (Մռուտ), Բագայայտութիւն / գրաբար բնագիրէ թարգմանեց Սամուէլ Ծ. Վրդ. Աղոյեան, Երուսաղէմ,

Սահակեան 1852 – Կ. Գարեգին Չ. Սահակեան (Չարբիանայան), Յաղագս բարեխօսութեան սրբոց և զնշխարս նոցա և զպատկերս մեծարելոյ, Վենետիկ,

Սահակյան 1987 – Ա. Սահակյան, Միջնադարյան պատկերապաշտոյթյան հայկական տարրերակը. – ՊԲՀ, 1987, 2, էջ 150 – 159,

Սահակյան 2017 – Ա. Սահակյան, Հայ միջնադարյան ժողովրդական մշակոյթի խնդիրներ (1. Հեքիաթ, 2. Խաչքար). գիրք 1–2, Երևան, Նաիրի,

Սամուէլ Անեցի 2011 – Սամուէլ Անեցի, Հաւաքմունք ի գրոց պատմագրաց յաղագս գիւտի ժամանակաց անցելոց մինչև ի ներկայս ծայրաքաղաքաբեալ / բնագիրը կազմեց Անահիտ Հայրապետեանը, առաջաբանը՝ Կ. Մաթևոսեանի, խմբագրութեամբ՝ Գեորգ Տէր-Վարդանեանի, «Նաիրի», Երևան,

Սարգսյան 2018 – Մ. սարկավագ Սարգսյան. Հայ հոգևորականների պատվանունների և մականունների բացատրական բառարան, Ս. Էջմիածին,

Սեբերիանոս Եմեսացի 1827 – **Սեբերիանոսի կամ Սևերիանոսի Եմեսացւոյ Գաբաղացւոյ Եպիսկոպոսի ճառք** / ի հին թարգմանութենէ եղելոյ ի Յոյն բնագրէ ի ձեռն Սրբոց Թարգմանչաց մերոց յեղեալ ի լատին բարբառ ի ձեռն Կ. Մ. աթոռակալ վարդ. Ալգերեանց, Վենետիկ 1827,

Սեբերիանոս Եմեսացի 1830 – **Սեբերիանոսի կամ Սևերիանոսի Եմեսացւոյ Գաբաղացւոյ Եպիսկոպոսի ճառք ԺԵ**, Վենետիկ 1830,

Սեբէոս 2005 – Սեբէոս, Պատմութիւն / բնագիրը կազմ. Կ. Իւզբաշեան և Պ. Մուրադեան. – ՄՀ, Դ. հատոր. Է. դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Սեդրակյան 1904 – Ա. եպս. Սեդրակեան, Հայաստանեայց Եկեղեցու պատկերայարգութիւնը, մաս Ա., Ս.-Պետերբուրգ, 1904,

Ստեփանոս 1910 – Պատմութիւն նահանգին Սիսական արաբեալ Ստեփաննոսի Օրբէլեան արքեպիսկոպոսի Սիւնեաց, Թիֆլիս,

Վարդանյան 1983 – Ռ. Վարդանյան, Հայաստանի չափերն ու կշիռները (V–XV դդ.) Եր. Հայկական ԽՍՀ ԳԱ հրատ.,

Վարդանյան 2002 – Վ. Վարդանյան, 571 թվականի հայ-բյուզանդկան դավանական միության հանգամանքները. – Էջմիածին, № 2–Է, էջ 59–67,

Վարդանյան 2005 – Վ. Վարդանյան, Հայոց եկեղեցին վաղ միջնադարի քաղաքական խաչմերուկներում, Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին, Վաղարշապատ,

Վարդանյան 2008 – Վրեժ Վարդանյան, Սահակ Գ Ձորոփորեցի. – Հայ Եկեղեցու հանրագիտարան, պրակ Ա, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսներ, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հրատ.,

Վարդանյան 2015 – Վ. Վարդանյան, Հայաստանի պետական համակարգը Օմայանների օրոք (640–750 թթ.). – ՊԲՀ, № 2, էջ 229–240,

Վարդանյան 2018 – Ա. Վարդանյան, Հայոց անկախ իշխանությունը Համազասպ և Գրիգոր Մամիկոնյանների օրոք. – Հայագիտության հարցեր, հանդես 1 (13), Երևան, էջ 11–23,

Վարդանյան 2019 – Ա.Մ. Վարդանյան, Քաղաքական իշխանության համար պայքարը Հայաստանում Մամիկոնյանների և Բագրատունիների միջև VIII դ. առաջին կեսին. – Լրաբեր հասարակական գիտությունների, հմր. 1, էջ 31–45,

Վրթանէս Քերթոդ 2004 – Վրթանէս Քերթոդ, Յաղագս պատկերամարտից / բնագիրը կազմ. Յ.Քէոսէեան. – ՄՀ, հտ. Գ. 2 դար, Անթիլիաս,

Տեր-Ղևոնդյան 1982 – Ա. Տեր-Ղևոնդյան, 703 թ. ապստամբությունը Հայաստանում խալիֆայության դեմ. – ՊԲՀ, № 3, էջ 33–45,

Տեր-Ղևոնդյան 1996 – Ա. Տեր-Ղևոնդյան, Հայաստանը VII–VIII դարերում (արաբական նվաճումներին նախորդող և տիրապետության հաստատման առաջին շրջանում), ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, Երևան,

Տեր-Ղևոնդյան 2003 – Ա. Տեր-Ղևոնդյան, Հայաստանի բնահարկը արաբական ժամանակաշրջանում, Ա. Տեր-Ղևոնդյանի հոդվածների ժողովածո, Երևան, ԵՊՀ հրատ.,

Տեր-Մինասեանց 1908 – Ե. վ. Տեր-Մինասեանց, Հայոց եկեղեցու յարաբերութիւնները ասորւոց եկեղեցիների հետ (հայկական եւ ասորական աղբիւրների համաձայն), Ս. Էջմիածին,

Տեր-Մինասյան 1946 – Ե. Տեր-Մինասյան, Նեստորականությունը Հայաստանում. – Գրական բանասիրական հետախուզումներ, հտ. 1, էջ 175–242,

Տեր-Մինասյան 1968 – Ե. Գ. Տեր-Մինասյան, Միջնադարյան աղանդների ծագման և զարգնացման պատմությունից, Երևան, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատարակչություն,

Տեր-Մինասյան 1971 – Ե. Տեր-Մինասյան, Կնիք Հաւատոյ ժողովածուն եւ Հայոց եկեղեցու դավանաբանական դիրքը 2 եւ Է դարերում. – Նույնի, Պատմա-բանասիրական հետազոտություններ, Երևան, էջ 105–118,

Տեր-Մկրտչյան 1896 – Կ.վ. Տեր-Մկրտչյան, Այս Թուղթ Յովհաննու Երուսաղեմի եպիսկոպոսի է առ Աբաս Աղուանից կաթողիկոս. – Արարատ, ԻԹ տարի, թիւ Ե, էջ 252–256,

Տեր-Մկրտչեան 1896 – Տեր-Մկրտչեան վրդ.Կ., Հայոց եկեղեցւոյ յարաբերութիւնը Աղուանից հետ ըստ Վրթանէս Քերթոդի գրութեան. – «Արարատ», Լ տարի,

Տեր-Մկրտչեան 1908 – Կ.ծ.վ. Տեր-Մկրտչեան, Հայոց եկեղեցւոյ պատմութիւն, Մասն Ա, Վաղարշապատ,

Տեր-Ներսեսյան 1975 – Ս. Տեր-Ներսեսյան, Հայ արվեստը միջնադարում / ժողովածուում գետեղված հոդվածները անգլերենից և ֆրանսերենից թարգմանել է Ա.Քոչկերյանը, իսկ «Աղթամար» ուսումնասիրությունը անգլերենից՝ Մ. Սողկյանը, Հայկական ՄՍՀ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան,

Յուզակ ձեռագրաց մաշտոցի անվան Մատենադարանի, հ. Ա / կազմեցին՝ Օ. Եզանյան, Ա. Չեյթունյան, Փ. Անթարյան, ներածությունը՝ Օ. Եզանյանի, իմր. Լ. Խաչիկյան, Ա. Մնացականյան, Երևան, 1965,

Ուխտանէս 2010 – Ուխտանէս, Պատմութիւն հայոց, բնագիրը՝ Պետրոս Յովհաննիսեանի, Գեորգ Մադոյեանի. – ՄՀ, հ. ԺԵ. Ժ դար, Անթիլիաս-Լիբանան,

Փափազեանց 1848 – Փափազեանց Ի., *Պատմութիւն եկեղեցական*, ի տպարանի Ս. Ղազարու, Վենետիկ:

Քենդերյան 1973 – Հ. Քենդերյան, Հովհան Մայրազոմեցի, Երևան, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ.,

Քիւրտեան 1978 – Յ. Քիւրտեան, Ակնարկ մը հայ մանրանկարչության – «Բազմավէպ» թ. 1-2,

Քյոսեյան 1979 – Հ.Հ. Քյոսեյան, Հովհաննէս Սարկավագի «Վասն պատկերաց» և «Վասն մասանց պատուոյ» աշխատությունները. – ՊԲՀ, Հ^մ 4,

Քյոսեյան 1981 – Հ. Քյոսեյան, Վրթանէս Քերթողի «Յաղագս պատկերամարտից» երկը. – ՊԲՀ, № 2, էջ 178-190,

Քյոսեյան 1995 – Հ. Քյոսեյան, Դրվագներ հայ միջնադարյան արվեստի աստվածաբանության, Ս. Էջմիածին,

Քյոսեյան 2021 – Հ. Քյոսեյան Հայ միջնադարյան արվեստի աստվածաբանություն, Երևան,

Օրմանեան 1911 – Հայոց Եկեղեցին և իր պատմութիւնը, վարդապետութիւնը, վարչութիւնը, բարեկարգութիւնը, արարողութիւնը, գրականութիւնը ու ներկայ կացութիւնը, նախապէս գաղղիերէն հրատարակեց և այժմ հայերենի վերածեց Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանեան, Կոստանդնուպոլիս,

Օրմանեան 1912 – Մաղ. արք. Օրմանեան, Ազգապատում. Հայ Ուղղափառ Եկեղեցւոյ անցքերը սկիզբէն մինչև մեր օրերը յարակից ազգային պարագաներով պատմուած, հ. Ա, Կոստանդնուպոլիս,

Օրմանեան 1979 – Մաղաքիա արքեպս. Օրմանեան, Ծիսական բառարան, Անթիլիաս – Լիբանան,

ACO/II,2,4 – Acta Conciliorum Oecumenicorum, Series Secunda, vol. 2, pars 4,

ACO/II,3,3 – Acta Conciliorum Oecumenicorum, Series Secunda, vol. 3, pars 3,

Alexander 1958 – P. J. Alexander, The Patriarch Nicephorus of Constantinople: Ecclesiastical Policy and Image Worship in the Byzantine Empire, Oxford, Clarendon Press,

Allen and Hayward 2004 – P. Allen and C.T.R. Hayward, Severus of Antioch (The Early Church Fathers), London – New York: Routledge,

Alpi 2009 – F. Alpi, La route royale (ὁδὸς βασιλική) Sévère d'Antioche et les Églises d'Orient (512-518), t. I-II, Beyrouth,

Androshchuk 2019 – Androshchuk F. When and How Were Byzantine Miliarsia Brought to Scandinavia? Constantinople and the dissemination of silver coinage outside the empire. Heilo, Olof & Nilsson, Ingela, Constantinople as

Center and Crossroad (Transactions of the Swedish Research Institute 23) The Swedish Research Institute in Istanbul., pp. 55–88,

Anecdota syriaca t. II 1868 – Joannis episcopi Ephesi, monophysitae scripta historica, Lugduni Batavorum apud E.J Brill / ed. by Land, Jan Pieter Nicolaas,

Auzépy 1987 – Auzépy M.-F. 'L'iconodoulie: defense de l'image ou de la devotion a l'image?', in Boespflug and Lossky, pp. 157–165.

Bardenhewer 1894 – O. Bardenhewer, Patrologie, Freiburg,

Barion 1930 – H. Barion, Kleine Mitteilungen, Römische Quartalschrift für christliche Altertumskunde und Kirchengeschichte, Band 28, S. 82–90,

Barry 1991 – Barry B., Leontios of Neapolis, in: Oxford Dictionary of Byzantium (ed. A. Kazhdan), in 3 vol., New York: Oxford University Press,

Barthold, Golden 1997 – W. Barthold, P. Golden, Khazar. – EI, Vol. IV, Third impression, Leiden, E.J. Brill, 1997, p. 1173,

Bauks – M. Bauks «Bilderverbot»
<https://www.die-bibel.de/ressourcen/wibilex/altes-testament/bilderverbot-at>,

Baynes 1951 – N.H. Baynes, The Icons before Iconoclasm. – The Harvard Theological Review, Vol. 44, Issue 2, p. 93–106,

Beck 1975 – H.-G. Beck, Von der Fragwürdigkeit der Ikone, München,

Beladorsi 1866 – Liber expugnationis regionum, auctore Imamo Ahmed ibn Jah-jan bin Djabir al- Beladorsi / ed. M. de Goeje, Lugduni Batavorum,

Bernhardt 1980 – K.-H. Bernhardt, Das "Bilderverbot" im Alten Testament und im antiken Judentum. – in: Der Byzantinische Bilderstreit: sozialökonomische Voraussetzungen, ideologische Grundlagen, geschichtliche Wirkungen / herausgegeben von Johannes Irmscher, Leipzig, Koehler & Amelang, S. 73–83,

Bevan 1940 – Bevan E. *Holy Images: An Inquiry into Idolatry and Image-Worship in Ancient Paganism and in Christianity*. London,

Bigham 2007 – S. Bigham, Épiphanie de Salamine, docteur de l'iconoclasme ? Déconstruction d'un mythe / Préface de Nicolas Ozoline, Médiaspaul,

Bigham – Fr. Steven Bigham, Does the blessing of icons agree with or contradict the tradition of the Orthodox Church. <https://stephanebigham.com/en/does-the-blessing-of-icons-agree-with-or-contradict-the-tradition-of-the-orthodox-church/>,

Boldrick 2007 – S. Boldrick, Iconoclasm: Contested Objekts, Contested Terms, Aldershot: Ashgate,

Bombaci 1970 – A. Bombaci, Qui était Jebu Xak'an ? . – Turcica 2, p. 7–24,

Bozoyan 2016 – A. Bozoyan, L'Église et l'identité arménienne dans le Caucase et l'Empire byzantin aux IXe – Xe siècles. – L'Arménie et la Géorgie en dialogue avec l'Europe. Du Moyen Âge à nos jours / Ed. I. Augé, V. Barkhoudaryan, G. Dédéyan, M. Dokhtourichvili, I. Karaulashvili, Paris, Geuthner, p. 403 – 421,

Bozoyan 2017 – A. Bozoyan, La traduction médiévale arménienne des canons du concile de Chalcédoin (451) selon le Nomocanon des XIV titres. – Reflections on Armenia and the Christian Orient: Studies in Honour of Vrej

Nersessian / edited by Ch. Esche-Ramshorn, Yerevan, Ankyunacar Publishinbg, p. 79 – 118,

Bozoyan 2024 – A. Bozoyan, The Isaurian Nomos Stratiotikos in the Legal System of Cilician Armenia. – in: Byzantinische Rechtsgeschichte im internationalen Kontext, Akten einer Tagung der Akademien der Wissenschaften zu Goettingen und Sofia (28.9.-1-10.2021) / Herausgegeben von P. Schreiner, J. P. Laut and I. Biliarsky, unter Mitarbeit von I. Grimm-Stelmann, Berlin/Boiston, De Gruyter, S. 63–76,

Brakmann 2017 – H. Brakmann, Der Gottesdienst der Östlichen Kirchen, Teil 2¹. – In: Archiv für Liturgiewissenschaft 57 (2015[2017]), S. 137 – 139, (https://www.academia.edu/29639097/Literaturbericht_Der_Gottesdienst_der_%C3%B6stlichen_Kirchen_Teil_2_in_Archiv_f%C3%BCr_Liturgiewissenschaft_57_2015_2017_117_285),

Brandes 2018 – W. Brandes, Byzantinische Bilderstreit, das Papstum und die Pippinische Schenkung. Neue Forschungen zum Ost-West-Verhältnis im 8. Jahrhundert. – Menschen, Bilder, Sprache, Digne. Wege der Kommunikation zwischen Byzanz und dem Westen. 2: Menschen und Worte / Hrsg. F. Daim, Ch. Gastgeber, D. Heher, Cl. Rapp, Mainz, Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, S. 63–79 [Byzanz zwischen Orient und Okzident | 9,2],

Breckenridge 1959 – Breckenridge J. D. The Numismatic Iconography of Justinian II (685– 695, 705–711). Numismatic Notes and Monographs: American Numismatic Society, No 144,

Bremer 2014 – T. Bremer, Verehrt wird Er in seinem Bilde – Quellenbuch zur Geschichte der Ikonentheologie, Trier,

Brock 1973 – B. Brock, Der byzantinische Bilderstreit. – Bildersturm: Die Zerstörung des Kunstwerkes / Hrsg. von M. Warnke, München,

Brock 1977 – S. Brock, Iconoclasm and the Monophysites. – in: Iconoclasm: Papers given at the 9th Spring Symposium of Byzantine Studies / ed. by Anthony Bryer and Judith Herrin, Birmingham University,

Brock 1992 – S. Brock, The Christology of the Church of the East in the Synods of the Fifth to Early Seventh Centuries: Preliminary Considerations and Materials. – Studies in Syriac Christianity: History, Literature and Theology, Aldershot, p. 125–142,

Brook 2006 – K.A. Brook, The Jews of Khazaria, 2nd ed, Rowman & Littlefield Publishers, Maryland,

Brown 1973 – P. Brown, A Dark-Age Crisis: Aspects of the Iconoclastic Controversy. – The English Historical Review, Oxford University Press,

Brown 1973 – P. Brown, A Dark-Age Crisis: Aspects of the Iconoclastic Controversy (The English: Historical Review, N 346),

Brubaker&Haldon 2001 – L. Brubaker, J. Haldon, Byzantium in the Iconoclast Era (ca. 680–850): The Sources. An annotated survey / With a section on the Architecture of Iconoclasm: the Buildings by R. Ousterhout, Burlington USA, Singapore, Sydney, Ashgate, 2001 [Birmingham Byzantine and Ottoman Mono-

- graphs, volume 7 / General Editors A. Bryer, J. Haldon. Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies University of Birmingham],
- Brubaker&Haldon** 2011 – L. Brubaker and J. Haldon, *Byzantium in the iconoclast Era c. 680–850: a history*, Cambridge University Press,
- Brubaker** 2012 – L. Brubaker, *Inventing Byzantine Iconoclasm*, London, Bristol Classical Press,
- Bugár** 2003 – I.M. Bugár, "Origenist Christology" and Iconoclasm: The Case of Epiphanius of Salamis. – *Christus bei den Vätern: Forscher aus dem Osten und Westen Europas an den Quellen des gemeinsamen Glaubens* / Ed. Y. de Andia, P.L. Hofrichter, Tyrolia-Wien, S. 96–110 ,
- Bugár** 2006 – I.M. Bugár, What did Epiphanius write to Emperor Theodosius? – *Scrinium: t. 2. Universum Hagiographicum: Mémorial R. P. Michel Van Esbroeck, S. J. (1934–2003)*, Saint Petersburg, p. 72–88,
- Campenhausen** 1952 – H. F. von Campenhausen, *Die Bilderfrage als theologisches Problem der alten Kirche*. – *ZTK*, Vol. 49, № 1, S. 33–60,
- Campenhausen** 1959 – H. F. von Campenhausen, *Zwingli und Luther zur Bilderfrage: Das Gottesbild im Abendland*. – *ZPT*, Band 11, Heft 1, S. 139–172,
- Carione** 1984 – F. Carione, *L'aftartodocetismo di Giustiniano: una mistificazione strumentale del dissenso politico-religioso*. – "Studi e Ricerche sull'Oriente Cristiano" 7, p. 71–78,
- Carnes** 2017 – N. Carnes, *Image and Presence. A Christological Reflection on Iconoclasm and Iconophilia*, Stanford University Press, 2017,
- Charanis** 1935 – P. Charanis *The Religious Policy of Anastasius I: Emperor of the Later Roman Empire 491–518*, Madison,
- Chronique** 1901 – *Chronique de Michel le Syrien, patriarche Jacobite d'Antioche, 1166–1199* / ed. by J. – B. Chabot, vol. II Paris: E. Leroux,
- Codoner** 2013 – J. S. Codoner, *Melkites and Icon Worship during the Iconoclastic Period*. – *Dumbarton Oaks Papers*, vol. 67, p. 135–187, *Concilium Eleberitanum*. – PL, 84,
- Crone** 1980 – P. Crone, *Islam, Judeo-Christianity and Byzantine Iconoclasm*. – *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 2, p. 59–95,
- Dagron** 2007 – Dagron G., *Byzantinische Kirche und byzantinische Christenheit zwischen Invasionen und Ikonoklasmus (von der Mitte des 7. bis zum Beginn des 8. Jahrhunderts)*. – in: *Die Geschichte des Christentums, Religion, Politik, Kultur, Ungekürzte Sonderausgabe Mittelalter 1, Bischöfe, Mönche und Kaiser (642–1054)* / Herausgegeben von Gilbert Dagron, Pierre Riche und Andre Vauchez, Deutsche Ausgabe bearbeitet und herausgegeben von Egon Boshof, Freiburg/Basel/Wien, S. 59–96,
- D'Alton** 2016 – J. D'Alton, Y. Youssef, *Severus of Antioch: his life and times*, Leiden/ Boston, Brill,
- Denys de Tell-Mahré** 1895 – *Chronique de Denys de Tell-Mahré*. – *Quatrième partie* / traduction française publiée et traduite par J.-B. Chabot, Paris,

Denzinger 2009 – H. Denzinger, *Kompendium der Glaubensbekenntnisse und kirchlichen Lehrentscheidungen*, Verbessert, erweitert, ins Deutsche übertragen und unter Mitarbeit von Helmut Hoping herausgegeben von Peter Hünemann, Freiburg/Basel/Wien.

Der Nersessian 1944/45 – S. Der Nersessian, Une apologie des images du septième siècle, Byzantion, 17, p. 58–87,

Der Nersessian 1973 – S. Der Nersessian, Une apologie des images du Septième siècle. – Études byzantines et arméniennes, t. I, Louvain, Imprimerie orientaliste, 1973, p. 379–403 (repr. de Byzantion, XVII (1944–1945), pp. 58–87),

Der Nersessian 1977 – Der Nersessian S., L'art arménien, Paris : Arts et métiers graphiques,

Die Synhados 1900 – Das Buch der Synhados oder Synodicon orientale (die Sammlung der Nestorianischen Konzilien, zusammengestellt im neunten Jahrhundert : nach der Syrischen Handschrift, Museo Borgiano 82, der Vatikanischen Bibliothek / überset. O. Braun) Wien,

Diez/Rodriguez 1984 – Diez G. M./Rodriguez F., La Coleccion Canonica Hispana, vol IV, Concilios Galos, Concilios Hispanos: Primera Parte, Madrid,

Dobrovits 2003 – M. Dobrovits, The nomadic ally of Heraclius. – Chronica 3 (Annual of the Institute of History, University of Szeged), p. 3–8,

Dohmen 1987 – C. Dohmen, Das Bilderverbot. Seine Entstehung und seine Entwicklung im Alten Testament (BBB 62), Frankfurt a.M,

Draguet 1924 – R. Draguet, Julien d'Halicarnasse et sa controverse avec Sévère d'Antioche sur l'incorruptibilité du corps du Christ / Dissertatio ad gradum magistri in Facultate Theologica consequendum conscriptae, Series II, tomus 12, Louvain: Imprimerie P. Smeesters,

Duggan 2012 – Duggan T. On the Tradition of Islamic Figural Sculpture to 1300. – Mediterranean Journal of Humanities II/1, pp. 61–86,

Dumeige 1988 – Dumeige G., L'image du Christ Verbe de Dieux. Recherche sur L'Horos du IIe concile de Nicee et la tradition theologique // AHC, 20, p. 258–268,

Dunlop 1954 – D.M. Dunlop, The history of the Jewish Khazars, Schocken books, New York,

Elliger 1930 – W. Elliger, Die Stellung der alten Christen zu den Bildern in den ersten vier Jahrhunderten (nach den Angaben der zeitgenössischen kirchlichen Schriftsteller), die Reihe. – Studien über christliche Denkmäler, Heft 20, Leipzig, Dieterich, S. 53–57,

Elliger 1931 – W. Elliger, Zur Bilderfeindliche Bewegung des achten Jahrhunderts. – Forschungen zur Kirchengeschichte und zur christlichen Kunst, Leipzig, S. 50–56,

Elsner 2012 – Elsner J., Iconoclasm as Discourse: From Antiquity to Byzantium. – in Art Bulletin, Septemer 2012, vol. XCIV, num. 3, p. 368–394,

Esbroeck 1995 – M. van Esbroeck, Le discours du Catholicos Sahak III en 691 et quelques documents arméniens annexes au Quinisexte. – The Council in Trul-

lo Revisited, Kanonika 6 / ed. by G. Nedungatt, M. Featherstone, Rome, Pontificio Istituto Orientale, p. 323–454,

Esbroeck 1998 – M. Van Esbroeck, La politique arménienne de Byzance de Justinien II à Léon III. – Studi sull'oriente cristiano № 2, 2 fascicoli, p.111–120,

Esbroeck 1999 – M. van Esbroeck, Un discours inédit de saint Germain de Constantinople sur la Croix et les Icônes. – OCP, vol. 65, p. 19–51,

Esbroeck 2001 – M. Van Esbroeck, L'encyclique de Komitas et la réponse de Mar Maroutha (617). – OC, vol. 85, p. 162–175,

Esbroeck 2003 – M. van Esbroeck, Sahak Dzoroporetsi et Sahak Mrut. – Հայագիտության արդի վիճակը և նրա զարգացման հեռանկարները, Երևան 2003, էջ 15–20,

Esbroeck 2003a – M. van Esbroeck, Der armenische Ikonoklasmus. – OC, vol. 87, p. 144–153,

Fessler, Jungmann 1896 – J. Fessler, B. Jungmann, Institutiones Patrologiæ (2nd ed.) Innsbruck,

Feld 1990 – H. Feld, Der Ikonoklasmus des Westens, Leiden, N. Y.,

Freedberg 1977 – D. Freedberg, The Structure of Byzantine and European Iconoclasm. – Iconoclasm: Papers given at the Ninth Spring Symposium of Byzantine Studies University of Birmingham March 1975/ edited by A. Bryer and J. Herrin, Centre for Byzantine Studies University of Birmingham, p. 165–178,

Friedrich 1896 – J. Friedrich, Der ursprüngliche bei Georgios Monachos nur theilweise erhaltene Bericht über die Paulikianer. – Sitzungsberichte der philosophisch-philologische und historische Klasse der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, München, S. 67–111,

Gauer 1994 – H. Gauer, Texte zum byzantinischen Bilderstreit. Der Synodalbrief der drei Patriarchen des Ostens von 836 und seine Verwandlung in sieben Jahrhunderten, Frankfurt am Main,

Germani Archiepiscopi 1865 – S. P. N. Germani archiepiscopi Constantinopolitani, Opera omnia. – PG / apud J.-P. Migne, t 98,

Gero 1973 – S. Gero, Byzantine Iconoclasm during the Reign of Leo III, with particular attention to the oriental sources, Louvain [CSCO, vol. 346, t. 41],

Gero 1977 – S. Gero, Byzantine Iconoclasm during the Reign of Constantine V, with particular attention to the oriental sources, Louvain [CSCO, vol. 384, t. 52],

Gero 1977a – S. Gero, Byzantine iconoclasm and Monachomachiy. – JEH XXVII, p. 241–248,

Ghazarian 1903 – M. Ghazarian, Armenien unter der arabischen Herrschaft bis zur Entstehung des Bagratidenreiches, Marburg, N.G. Elwertsche Verlagebuchhandlung,

Giakalis 2005 – A. Giakalis, Images of the Divine: The Theology of Icons at the Seventh Ecumenical Council, Leiden: Brill,

Grabar 1957 – Grabar A. L'iconoclasme byzantine : Dossier archeologique, College de France, Paris,

- Grabar** 1977 – A. Grabar, Islam and Iconoclasm. – in: Iconoclasm: Papers given at the Ninth Spring Symposium of Byzantine Studies March 1975 / edited by A. Bryer and J. Herrin, Centre for Byzantine Studies University of Birmingham, p. 45–52,
- Grabar** 1984 – Grabar A., L'iconoclasme Byzantin. Le dossier archéologique, Paris : Flammarion,
- Grabar** 1994 – Grabar A., Les voies de la création en iconographie chrétienne. Antiquité et moyen âge (deuxième édition), Paris : Flammarion,
- Grazianskij** 2021 – M. Grazianskij, Kaiser Justinian und das Erbe des Konzils von Chalkedon, Stuttgart: Franz Steiner Verlag (Altertumswissenschaftliches Kolloquium, 30),
- Grierson** 1968 – Grierson Ph. Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection. Vol. II. Part 1–2, Phocas to Theodosius III, 602–717, Washington, DC,
- Grillmeier** 1986 – A. Grillmeier, Jesus der Christus im Glauben der Kirche. – Das Konzil von Chalcedon (451): Rezeption und Widerspruch (451–518), Band 2/1, Freiburg, Basel, Wien,
- Grunebaum** 1962 – G.E. von Grunebaum, Byzantine Iconoclasm and the Influence of the Islamic Environment.- History of Religions, Volume 2, Number 1, Summer, p. 1–10,
- Hachlili** 2009 – R. Hachlili, Ancient Mosaic Pavements. Themes, Issues, and Trends, Leiden-Boston: Brill,
- Hainthaler** 2014 – T. Hainthaler, Wer ist Abdisho? Einige Bemerkungen zum Einfluss syrischer Theologen in Armenien im 6. Jahrhundert. – Geschichte, Theologie und Kultur des syrischen Christentums (Beiträge zum 7. Deutschen Syrologie-Symposium in Göttingen, Dezember 2011), Göttinger Orientforschungen, Reihe: Syriaca, Band 46, S. 81–91,
- Haldon** 2020 – J. Haldon, Monastic Politics and Vested Interests in the Inter-Iconoclastic Years Myths and Realities. – Konzilien und kanonisches Recht in Spätantike und frühem Mittelalter Band 2, (der Reihe Forschungen zur byzantinischen Rechtsgeschichte – Neue Folge), Berlin/Boston, p. 239–249,
- Harmatta** 2002 – J. Harmatta, The Wall of Alexander the Great and the Limes Sasanicus, Selected Writings: West and East in the Unity of the Ancient World, Kossuth Egyetemi Kiadó, p. 63–73,
- Hausammann** 2004 – S. Hausammann, Das Christusbekenntnis in Ost und West. Zur Geschichte und Theologie im 4./5. Jahrhundert. Chalkedon – Trullanum II. Germanenmission. Bilderstreit (Alte Kirche, Band 4) Berlin,
- Hemmerdinger** 1970 – B. Hemmerdinger, Saint Épiphane, iconoclaste, StPatr, vol. X, Berlin, Akademie-Verlag,
- Hiereia** 754 (2002) – Die ikonoklastische Synode von Hiereia 754, Einleitung, Text, Übersetzung und Kommentar ihres Horos, besorgt von Torsten Krannich, Christoph Schubert und Claudia Sode, nebst einem Beitrag zur *Epistula ad*

Constantiam des Eusebius von Cäsarea von Annette von Stockhausen, Tübingen, 2002,

Higel 2003 – T. Higel, Garmisch-Partenkirchen: Axumide Coinage: A Preliminary Tipology, Newsletter ONS 176, Bergambacht, pp. 1–3,

Holl 1916 – K. Holl, Die Schriften des Epiphanius gegen die Bilderverehrung. Sitzungsber. d. Kgl. Preuß. Akad. d. Wiss. 1916, II, 828–868, abgedruckt in: Gesammelte Aufsätze zur Kirchengeschichte II, Tübingen 1928. S. 351–387,

Howard-Johnston 2013 – D. J. Howard-Johnston, Heraclius' Persian Campaigns and the Revival of the East Roman Empire, 622–630. – Late Antiquity on the Eve of Islam (The Formation of the Classical Islamic World), Burlington VT & Farnham: Ashgate, p. 341–384,

Humphreys 2015 – M.T.G. Humphreys, Law, Power, and Imperial Ideology in the Iconoclast Era, c. 680–850, Oxford; New York: Oxford University Press, https://books.google.am/books?id=KzmlBQAAQBAJ&printsec=copyright&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false,

Humphreys 2021 – A Companion to Byzantine Iconoclasm / Edited by M. Humphreys (Brill's Companions to the Christian Tradition, ed. by Christopher M. Bellitto, vol. 99), Leiden/Boston,

Iconoclasm 1977 – Iconoclasm. Papers given at the 9th Spring Symposium of Byzantine Studies, Edited by Anthony Bryer and Judith Herrin, Birmingham University,

Iohannis Ephesini 1927–1933 – Iohannis Ephesini, Historiae Ecclesiasticae, Zuqnin Chronicle. – Incerti Auctoris Chronicon Pseudo-Dionysianum vulgo dictum/ edidit I.-B. Chabot, CSCO I 91/43 and II 104/53 (hereafter C2), Louvain,

Irmscher 1980 – J. Irmscher (Hg.), Der byzantinische Bilderstreit. Sozialökonomische Voraussetzungen, ideologische Grundlagen, geschichtliche Wirkungen, Leipzig,

Jacques 1965 – J. Jacques, Le gaïanisme, un ramassis d'hérésies. – Le Bulletin de l'Institut français d'archéologie orientale 63,

Joannis Ephesi 1868 – Joannis episcopi Ephesi, monophysitae scripta historica. – Anecdota syriaca t.II /collegit, edidit, explicuit J.P.N. LandLugduni Batavorum apud E. J Brill, Leiden,

John of Ephesus 1927 – John of Ephesus, Apud the Chronicle of Zuqnin / ed. J.-B. Chabot, Chronicon anonymum pseudo-Dionysianum vulgo dictum, CSCO 91, 104 (Syr. 43, 53, Paris, 1927–1933, here: CSCO 104; Syr. 53, 121.21–26 / transl. Amir Harrak,

John of Damascus 1864 – Sancti patris nostri Joannis Damasceni, monachi et presbyteri Hierosolymitani, Opera omnia quae exstant et ejus nomine circumferuntur. – PG / apud J.-P. Migne, t 94,

John of Damascus 2003 – St. John of Damascus, Three treatises on the divine images – Translation and Introduction by Andrew Louth, 1st ed, St. Vladimir's Seminary Press,

- Jurczyk** 2018 – T. Jurczyk, The Armenian Letter “On the Image-Fighters” from the Seventh Century CE. – *Entangled Religious* 5 (<https://er.ceres.rub.de/index.php/ER/article/view/7306/8272>),
- Jurczyk** 2018a – T. Jurczyk, Representation of Transcendence. The Armenian Letter “On the Image-Fighters” from the Seventh Century CE – *Entangled Religions* 5,
- Kaegi** 1966 – W. Kaegi, The Byzantine Armies and Iconoclasm. – BS 27, p. 48–70,
- Kaegi** 1981 – W. Kaegi, Byzantine military unrest, 471–843 an interpretation, Adolf M. Hakkert, Amsterdam,
- Kalantarian** 1996 – A.A. Kalantarian, Dvin. Histoire et Archeologie de la ville medievale, Neuchâtel: Recherches et publications,
- Kitzinger** 1954 – E. Kitzinger, The Cult of Images in the Age before Iconoclasm. – in: DOP, vol. 8, p. 83–150,
- Kitzinger** 1976 – Kitzinger E., The Art in the Period between Justinian and Iconoclasm. – in *The Art of Byzantium and Medieval West, Selected Studies*, Indiana University, pp. 90–156,
- Koch** 1916 – Koch H., Die Zeit des Konzils von Elvira // *Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft*, Band 17, Heft 1,
- Koch** 1917 – H. Koch, Die altchristliche Bilderfrage nach den literarischen Quellen, Göttingen,
- Kofsky** 2013 – A. Kofsky, Julianism after Julian of Halicarnassus. – Between personal and institutional religion. Self, doctrine, and practice in late antique Eastern Christianity / ed. by B.B.Ashkelony and L. Perrone, (*Cultural Encounters in Late Antiquity and the Middle Ages*, 15.) Turnhout, Brepols, p. 251–294,
- Kollwitz** 1957 – J. Kollwitz, Bild und Bildertheologie im Mittelalter. – Das Gottesbild im Abendland (der Reihe „Glaube und Forschung“ Band 15), Witten/Berlin, S. 109–138,
- Kötter** 2013 – J.-M. Kötter, Zwischen Kaisern und Aposteln. Das Akakianische Schisma (485–519) als kirchlicher Ordnungskonflikt der Spätantike (Roma Aeterna. Beiträge zu Spätantike und Frühmittelalter 2), Stuttgart,
- Krüger** 1884 – G. Krüger, Monophysitische Streitigkeiten im Zusammenhange mit der Reichspolitik, Verlag von Hermann Pohle, Jena,
- Krumbacher** 1897 – K. Krumbacher, Geschichte der byzantinischen Litteratur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches, 527–1453, München,
- Liberatus** 1675 – Liberatus, *Breviarium causas Nestorianorum et Eutychianorum* / ed. Gartnier. – *Bibliotheca Veterum Patrum* tom. XII, Paris, pp. 121–161,
- Liberatus a** 1866 – *Breviarium causas Nestorianorum et Eutychianorum*. – PL /ed. J.-P. Migne, t. 68, Parisina, col. 969–1052,
- Lilie** 1999 – R.-J. Lilie, Die Patriarchen der ikonoklastischen Zeit: Germanos I. – Methodios I. (715–847), Frankfurt am Main,

- Louth** 2003 – Fr. A. Louth, Three Treatises on the Divine Images: Saint John of Damascus, St. Vladimir's Seminary Press,
- Mako** 2010 – G. Mako, The Possible Reasons for the Arab-Khazar Wars. – Archivum Eurasiae Medii Aevi Vol. 17, p. 45–57,
- Mango** 1986 – C. Mango, The Art of the Byzantine Empire (312–1453), Toronto: University of Toronto Press,
- Maraval** 1987 – P. Maraval, Épiphanes, «docteur des iconoclastes». – Nicée II, 787–1987: Douze siècles d'images religieuses. Actes du colloque intern. Nicée II tenu au Collège de France / ed. E. Boespflu, N. Lossky, Paris, Editions du Cerf,
- Martin** 1907 – J. Martin, Saint Épiphanes. – APC, t. 155, p. 113–150, 604–618,
- Martin** 1908 – J. Martin, Saint Épiphanes. – APC, t. 156, p. 32–49,
- Martin** 1930 – E. J. Martin, A History of the Iconoclastic Controversy, London,
- Mathews** 2008–2009 – T.F. Mathews, Vrt'anēs Kert'oł and the Early Theology of Images – RÉArm. 31, p. 101–126,
- Menges** 1937 – H. Menges, Die Bilderlehre des hl. Johannes von Damaskus, Münster,
- Menschen, Bilder, Sprache, Dinge** 2019 – Menschen, Bilder, Sprache, Dinge: Wege der Kommunikation zwischen Byzanz und dem Westen. – Byzanz zwischen Orient und Okzident, 1/2. Mainz (Band 9.1 und Band 9.2) / hrsg. F. Daim, D. Heher, C. Rapp, Ch. Gastgeber, Heidelberg, Propylaeum,
- Meyendorff** 1969 – J. Meyendorff, Le Christ dans la théologie byzantine, Paris,
- Meyendorff** 1969a – J. Meyendorff, Christ in Eastern Christian Thought, Washington,
- Michel le Syrien** 1901 – Chronique de Michel le Syrien, patriarche Jacobite d'Antioche (1166–1199) / Éditée pour la première fois et traduite en français J.–B. Chabot, vol. II, Paris, E. Leroux Editeur,
- Miles** 1960 – Miles C. Byzantine Miliarsion and Arab Dirham: Some Notes on Their Relationship, Museum Notes and Monographs: American Numismatic Society, vol. 9, pp. 189–218,
- Miles** 1967 – G. Miles, The earliest Arab gold coinage, Museum Notes and Monographs: American Numismatic Society, vol. 13, pp. 29–42,
- Mitrofanov** 2023 – A. Mitrofanov, The Lord's gift transformed into a tiger. A hypothesis regarding the fate of the Empress Theodora of Khazaria (705–711). – BZ, Vol. 116, Issue 1, p. 165–184,
- Murray** 1977 – Ch. Murray, Art and the Early Church. – The Journal of Theological Studies, Vol. 28, № 2, p. 336–342,
- Mutafian** 2012 – Cl. Mutafian, L'Arménie du Levant (XIe –XIVe siècle), 2 vol., Paris, Les Belles Lettres,
- Nagel** 1998 – T. Nagel, Die islamische Welt bis 1500 (Oldenbourg Grundriß der Geschichte, Band 24), München,

- Narratio** 1952 – La Narratio de rebus Armeniae / edition critique et commentaire par Gerard Garitte, Louvain, imprimerie orientaliste L. Durbecq [CSCO, vol. 132, Subsidia, t. 4],
- Nicée II** 1987 – Nicée II, 787–1987 : Douze siècles d’images religieuses. Actes du colloque international Nicée II, tenu au collège de France, Paris, Les 2,3,4 octobre 1986 / édités par F. Bœspflug et N. Lossky, Paris, Les éditions du CERF,
- Nicaea II** 2018 –The Acts of the Second Council of Nicaea (787) / Translated with an introduction and notes by Richard Price (Translated Texts for Historians, Vol. 68), Liverpool University Press,
- Nicephori Archiepiscopi** 1865 – Sancti Patris Nostri Nicephori Archiepiscopi Constantinopolitani opera quae reperiri potuerunt omnia. – PG / apud J.-P. Migne, t. 100,
- Nichols** 1988 – Nichols A., *The horos of Nicaea II: a theological re-appropriation* // AHC, 20, pp. 171–181,
- Nikolaou** 1976 – T. Nikolaou, Die Ikonenverehrung als Beispiel ostkirchlicher Theologie und Frömmigkeit nach Johannes von Damaskos. – Östkirchliche Studien, Band 25, Würzburg, S. 138–165,
- Nikolaou** 1989 – Nikolaou Th., Die Entscheidungen des siebten Ökumenischen Konzils und die Stellung der orthodoxen Kirche zu den Bildern. – in: Streit um das Bild, Das Zweite Konzil von Nizäa (787) in ökumenischer Perspektive Herausgegeben von Josef Wohlmuth, Bonn, S. 43–56,
- Noble** 2009 – Noble T., Images, Iconoclasm, and the Carolingians, University of Pennsylvania Press,
- Noble** 2013 – T. F. X. Noble, Images, Iconoclasm, and the Carolingians (The Middle Ages Series), University of Pennsylvania Press,
- Ohme** 1988 – Ohme H., Das Quinisextum auf dem VII. Ökumenischen Konzil // AHC, 20, S. 325–345,
- Ohme** 1990 – Ohme H., Das Concilium Quinisextum und seine Bischofsliste. Studien zum Konstantinopeler Konzil von 692 (Arbeiten zur Kirchengeschichte, Bd. 56), Berlin/New York,
- Ohme** 2006 – H. Ohme, Concilium Quinisextum – Das Konzil Quinisextum, Fontes Christiani 82, Turnhout,
- Ohme** 2006b – Ohme H., Die Beziehungen zwischen Rom und Konstantinopel am Ende des 7. Jahrhunderts. Eine Fallstudie zum Konzilium Quinisextum // AHC, 38,
- Ohme** 2012 – H. Ohme, ‘Sources of Greek Canon Law to the Quinisext Council: Councils and Church Fathers (691/2)’, in Hartmann and Pennington, pp. 24–114,
- Ohme** 2016 – Ohme H., Die griechische Vita Papst Martins I. (BHG 2259), Maximus Confessor und das Concilium Quinisextum (691/2). – BZ, 86, S. 317–336,

- Ohme** 2022 – Ohme H., Kirche in der Krise. Zum Streit um Christologie im 7. Jahrhundert, Arbeiten zur Kirchengeschichte, Band 146, Berlin/Boston,
- Ostrogorsky** 1929 – G. Ostrogorsky, Studien zur Geschichte des byzantinischen Bilderstreites, Breslau,
- Ostrogorsky** 1929–1930 – G. Ostrogorsky, Über die vermeintliche Reformtätigkeit der Isaurier. – BZ, Band 30, S. 394–400,
- Ostrogorsky** 1930 – G. Ostrogorsky, Les débuts de la Querelle des Images. – Melanges Charles Diehl, Etudes sur l'histoire et sur l'art de Byzance, vol. 1, Paris, p. 235–255,
- Ostrogorsky** 1933 – G. Ostrogorsky, Rom und Byzanz im Kampfe um die Bilderverehrung. – SK 6, S. 73–88,
- Pauline and Hayward** 2004 – A. Pauline and C. T. R. Hayward, Severus of Antioch (The Early Church Fathers), London – New York,
- Pelikan** 1994 – J. Pelikan, La Tradition chrétienne: Histoire du développement de la doctrine (L'esprit du christianisme oriental. 600–1300, Vol. 2), Presses Universitaires de France,
- Petermann** 1841 – Porta Linguarum Orientalum Sive Elementa Linguarvm Syriacae, Chaldaicae, Arabicae, Samaritanae, Aethiopicae, Armeniaca etc., Studiis Academicis Accommodata, ed. Jul. Henr. Petermann, Pars VI., Lingua Armeniaca, Berolini,
- Petri Siculi** 1860 – Petri Siculi Historia utilis et refutatio atque eversio haeresos Manichaeorum qui et Pauliciani dicuntur. – PG / ed. J.-P. Migne, t. 104, Parisina,
- Petrosian** 1987 – Π. Γιεζνικ Πετροσιαν, Η θέση της Αρμενικής Εκκλησίας έναντι των ιερών εικόνων, Αθήναι,
- Pitra** 1868 – Iuris ecclesiastici graecorum Historia et Monumenta iussu PII IX Pont. Max / curante I.B. Pitra S. R. E. Card, tom. II: A VI AD IX Saeculum, Romae, MDCCCLXVIII.
- Pogossian** 2010 – Z. Pogossian, The Letter of Love and Concord. A Revival Diplomatic Edition with Historical and Textual Comments and English Translation, Leiden, Boston, Brill,
- Possekel** 2013 – U. Possekel, Julianism in Syriac Christianity. – Orientalia Christiana. Festschrift für Hubert Kaufhold zum 70. Geburtstag (Eichstätter Beiträge zum Christlichen Orient 3), Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, p.437–458,
- Price** 2018 – The Acts of the Second Council of Nicaea (787), Translated with an introduction and notes by Richard Price (Translated Texts for Historians, Vol. 68), Liverpool University Press.,
- Price** 2020 – *The Canons of the Quinisext Council (691/2)*, Translated with an introduction and notes by RICHARD PRICE (Translated Texts for Historians Vol. 74), Liverpool University Press,
- Reichert** 1990 – E. Reichert, *Die Canones der Synode von Elvira: Einleitung und Kommentar* (Dissertation, University of Hamburg),

- Rochow** 1999 – I. Rochow, Anastasios (730–754) // Die Patriarchen der ikonoklastischen Zeit, Geramnos I.-Methodios I. (715–847), Ralph-Johannes Lilie (Hrsg.), Berliner Byzantinische Studien, Band 5, Frankfurt am Main/Berlin/Bern/New York/Paris/Wien,
- Rudolph** 2004 – C. Rudolph, Communal Identity and the Earliest Christian Legislation on Art: Canon 36 of the Synod of Elvira. – Perspectives for an Architecture of Solitude, Essays on Cistercians, Art and Architecture in Honour of Peter Fergusson, Terryl N. Kinder, Turnhout: Brepolis, pp. 1–7,
- Runciman** 1975 – Byzantine Style and Civilization, London, Penguin,
- Sahas** 1986 – Sahas D. J., Icon and Logos: Sources in Eighth-Century Iconoclasm, An annotated translation of the Sixth Session of the Seventh Ecumenical Council (Nicea, 787), containing the Definition of the Council of Constantinople (754) and its refutation, and the Definition of the Seventh Ecumenical Council, Toronto,
- Sahner** 2017 – Ch.C. Sahner, ‘The first iconoclasm in Islam: a new history of the edict of Yazıd II (AH 104/AD 723)’. – Der Islam 94/1,
- Sahner** 2021 – Ch.C. Sahner, Images and Iconoclasm in Islam, ca. 600–850, A Companion to Byzantine Iconoclasm / edited by Mike Humphreys (Brill's Companions to the Christian Tradition, V. 99),
- Sarkissian** 1975 – K. Sarkissian, The Council of Chalcedon and the Armenian Church, The Armenian Church Prelacy, New York,
- Schmidt** 1997 – B.A. Schmidt, Gab es einen armenischen Ikonoklasmus? Rekonstruktion eines Dokuments der kaukasisch-albanischen Theologieggeschichte. – Das Frankfurter Konzil von 794: Kristallisationspunkt karolingischer Kultur Akten zweier Symposien (vom 23. bis 27. Februar und vom 13. bis 15. Oktober 1994) anlässlich der 1200-Jahrfeier der Stadt Frankfurt am Main, II / edited by Rainer Berndt, Mainz, S. 947–964,
- Schreiner** 1988 – P. Schreiner, Der Byzantinischer Bilderstreit: kritische Analyse der zeitgenössischen Meinungen und das Urteil der Nachwelt bis heute. – Bizancio, Roma e l'Italia nell'alto Medioevo (Settimane di studio del Centro Italiano di studi sull'alto Medioevo, 34), Spoleto, S. 319–407,
- Schwartz** 1934 – E. Schwartz, Publizistische Sammlungen zum akazianischen Schisma, München,
- Schwarzlose** 1890 – K. Schwarzlose, Der Bilderstreit. Ein Kampf der griechischen Kirche um ihre Eigenart und ihre Freiheit, Gotha,
- Severus and Sergius** 2011 – The Correspondence of Severus and Sergius / transl. and introd. by Iain R. Torrance, Published by Gorgias Press,
- Sidney** 2011 – H. G. Sidney, Images, Icons, and die Public Space in Early Islamic Times: Arab Christians and the Program to Claim the Land for Islam. – Shaping the Middle East: Jews, Christians, and Muslims in an age of transition, 400–800 C.E., University Press of Maryland, p. 197–210,
- Sivertsev** 2024 – A. M. Sivertsev, Jews, Christians and the Discourse on Images before Iconoclasm, Cambridge University Press,

- Speck** 1995 – P. Speck, Die Affäre um Konstantin von Nakoleia. – BZ, Band 88, S. 148–154,
- Speck** 1996 – P. Speck, Ideologische Ansprüche – historische Realität. Zum Problem des Selbstverständnisses der Byzantiner, in: Byzanz und seine Nachbarn, hrsg. von A. Hohlweg, Südosteuropa-Jahrbuch 26, München, (19–45),
- Shmitt-Korte, Price** 1994 – SchmittKorte K., Price M., Nabatean Coinage, Part III. The Nabatean Monetary System, Numismatic Chronicle, 154, London, pp. 67–132,
- Stein** 1980 – D. Stein, Der Beginn des byzantinischen Bilderstreites und seine Entwicklung bis in die 40er Jahre des 8. Jahrhunderts, München,
- Stein** 1999 – D. Stein, Germanos I. (715–730). – Die Patriarchen der ikonoklastischen Zeit, Germanos I.-Methodios I. (715–847), Ralph-Johannes Lilie (Hrsg.), Berliner Byzantinische Studien, Band 5, Frankfurt am Main/Berlin/Bern/New York/Paris/Wien.
- Stirm** 1977 – M. Stirm, Die Bilderfrage in der Reformation, Gütersloh,
- Strohmaier** 1980 – G. Strohmaier, Byzantinischer und jüdisch-islamischer Ikonoklasmus. – Der Byzantinische Bilderstreit: sozialökonomische Voraussetzungen, ideologische Grundlagen, geschichtliche Wirkungen / herausgegeben von J. Irmscher, Koehler & Amelang, Leipzig, S. 83–91,
- Strzygowski** 1891 – J. Strzygowski, Das Etschmiadzin-Evangeliar: Beiträge zur Geschichte der armenischen, ravenatischen und syro Ägyptischen Kunst, Byzantinische Denkmäler, Band 1, Wien,
- Synodicon** 1902 – Synodicon orientale, ou, Recueil de synodes nestoriens / Public, traduit et annoté par J.B.Chabot, Paris,
- Tandonnet** 1960 – R. Tandonnet, Épiphane (saint) de Constantia (Salamine) en Chypre, évêque. – Dictionnaire de Spiritualité, tome IV, First Part, Paris, col. 854–861,
- Ter-Mkrtschian** 1893 – K. Ter-Mkrtschian, Die Paulikianer im byzantinischen Kaiserreiche und verwandte ketzerische Erscheinungen in Armenien, Leipzig, J. C. Hinrichs'sche Buchhandlung,
- The Council in Trullo** Revised – edited by George Nedungatt, Michael Featherstone, Pontificio Instituto Orientale, Roma, 1995, Kanonika 6,
- Theodori Studitae** 1903 – Sancti Patris Nostri Theodori Studitae opera omnia. – PG / apud J.-P. Migne, t. 99,
- Theophanes Confessor** 1997 – The Chronicle of Theophanes Confessor, Byzantine and Near Eastern History AD 284–813 / Translated with Introduction and Commentary by C. Mango and R. Scott with the assistance of G. Greatrex, Clarendon Press, Oxford,
- Theosteriktos** 1909 – Vita Nicetae Medicensis, by Theosteriktos. – Bibliotheca hagiographica graeca, 1341 AA.SS Aprilis I, xviii–xxvii, Vol. 8 (2nd ed.) Brussels Société des Bollandistes,
- Thierry** 2002 – Thierry N., La Cappadoce de l'antiquité au moyen âge, (Bibliothèque de l'Antiquité Tardive, vol. 4), Turnhout : Brepols,

- Thümmel** 1986 – H. G. Thümmel, Die bilderfeindliche Schriften des Epiphanius von Salamis, BS 47, S. 169–188,
- Thümmel** 1991 – H. G. Thümmel, Bilderlehre und Bilderstreit. Arbeiten zur Auseinandersetzung über die Ikone und ihre Begründung vornehmlich im 8. und 9. Jahrhundert, Augustinus, Würzburg, (recension: REB, t. 51 (1993), p. 315–316),
- Thümmel** 1992 – H. G. Thümmel, Die frühgeschichte der ostkirchlichen Bilderlehre. – Texte und Untersuchungen zur Zeit vor dem Bilderstreit, Berlin,
- Thümmel** 2002 – H.G. Thümmel, Der byzantinische Bilderstreit bis zum Konzil von Hieria 754. – AHC 34,
- Thümmel** 2005 – H. G. Thümmel, Die Konzilien zur Bilderfrage im 8. und 9. Jahrhundert. Das 7. Ökumenische Konzil in Nikaia 787 (Konziliengeschichte, Reihe A,; Darstellungen. Band 23), Paderborn, Ferdinand Schöningh,
- Thümmel** 2006 – H. G. Thümmel, Die Konzilien des byzantinischen Bilderstreits. – ZAC, vol. 9.
- Torrance** 2011 – Torrance Iain R., The Correspondence of Severus and Sergius, Published by Gorgias Press, 2011,
- Townsend** 1936 – W.T. Townsend, The Henotikon Schism and the Roman Church. – Journal of Religion, № 16, p. 78–86,
- Treadwell** 2011 – Treadwell L. Byzantium and Islam in the Late 7th Century AD: A 'Numismatic War of Images?' in Arab-Byzantine coins and history: papers presented at the 13th Seventh Century Syrian Numismatic Round Table held at Corpus Christi College Oxford on 11th and 12th September 2011. London, pp. 144–155,
- Troianos** 1988 – S. Troianos, Die Kanones des VII. ökumenischen Konzils und die Kaisergesetzgebung. – AHC, 20,
- Uphus** 2004 – Uphus J. B., Der Horos des Zweiten Konzils von Nizäa 787, Interpretation und Kommentar auf der Grundlage der Konzilsakten mit besonderer Berücksichtigung der Bilderfrage. – Konziliengeschichte, herausgegeben von Walter Brandmüller, Paderborn,
- Vasiliev** 1956 – A.A. Vasiliev, The Iconoclastic Edict of the Caliph Yazid II, A.D. 721. – DOP 9/10,
- Vaissière** 2013 – E. de la Vaissière, Ziebel Qaghan identified, Constructing the seventh century / ed. by C. Zuckerman (Travaux et mémoires 17), Paris, p. 219–236,
- Vogt** 1988 – H.J. Vogt, Der Streit um das Lamm. Das Trullanum und die Bilder. – AHC, 20, S. 135–150,
- Vrij** 2016 – Vrij M. Ch. The numismatic iconography of the period of iconomachy (610–867). Thesis Ph. D, University of Birmingham,
- Wagschal** 2015 – D. Wagschal, Law and Legality in the Greek East. The Byzantine Canonical Tradition, 381–883, Oxford,
- Zuckerman** 2007 – C. Zuckerman, The Khazars and Byzantium, The World of the Khazars. New Perspectives. Selected Papers from the Jerusalem 1999 In-

- ternational Khazar Colloquium hosted by the Ben Zvi Institute / Edited by P.B. Golden, H. Ben-Shammai, and A. Réna-Tas, Leiden – Boston,
- Zuqnin** 1999 – The Chronicle of Zuqnin. Parts III and IV, A.D. 488–775. – Pseudo-Dionysius (of Tel-Mahrē), Translated from Syriac with Notes and Introduction / transl. Amir Harrak, Mediaeval Sources in Translation 36, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto,
- Акопян** 1988 – А. Акопян, О хронологии последних событий в «Истории 684 года». – Кавказ и Византия, вып. 6, Ереван, с. 129–147,
- Акопян** 2016 – З. Акопян, Монументальная живопись Армении VII столетия в контексте восточнохристианской традиции, Актуальные проблемы теории и истории искусства (под. ред. А. Захаровой, С. Мальцевой, Е. Станюкович, Денисовой), Сакт-Петербург: НП-Принт, с. 133–142,
- Акопян** 2022 – А. Акопян, Албания-Алуанк в греко-латинских и древнеармянских источниках (Второе, переработанное издание), Ереван, Издательство “Гитутюн” НАН РА,
- Анания Санахнеци** 2017 – Анания Санахнеци, Об иконопочитателях, перевод с древнеармянского, вступительная статья и примечания А.С. Рамазяна. – БВ, № 24–25,
- Андреев** 1907 – И. Андреев, Герман и Тарасий, патриархи Константинопольские. Очерки из жизни и деятельности в связи с ходом иконоборческих смут, Сергиев Посад: тип. Св.-Тр. Сергиевой лавры,
- Аракелян** 1971 – Б.Н. Аракелян, Армянская мозаика 4–7 вв. – Вестник общественных наук, № 3, с. 17–25,
- Артамонов** 2001 – М.И. Артамонов, История хазар, Издание второе, Санкт-Петербург, «Лань»,
- Арутюнова-Фиданян** 2002 – В.А. Арутюнова-Фиданян, Юлианитство и Армянская церковь (VI–VII вв.). – Ежегодная богословская конференция Православного Свято-Тихоновского Богословского института. Материалы, Москва, с. 64–69,
- Арутюнова-Фиданян** 2007 – В.А. Арутюнова-Фиданян, Сирийцы в Тароне (по данным «Истории Тарона»). – Вестник ПСТГУ, Серия III: Филология, Вып. 1 (7), с. 7–26,
- Балахванцев** 2017 – А.С. Балахванцев, Политическая история ранней Парфии, Институт востоковедения РАН, Москва,
- Баранов** 2010 – В.А. Баранов, Философские предпосылки идеологии византийского иконоборчества, Новосибирск,
- Бартикян** 2002 – Р.М. Бартикян, Армянские источники для изучения истории Павликианского движения. – Հրաչ Մ. Բարթրիկյան, Հայ-բյուզանդական հետազոտություններ, հ. Բ, Աճեմյան մատենաշար Գ/2, Երևան,
- Бартольд** 1966 – В.В. Бартольд, Халиф и султан, Сочинения, т. VI, Москва, Наука,
- Бельтинг** 2002 – Х. Бельтинг, Образ и культ: История образа до эпохи искусства, Москва, Прогресс-Традиция,

- Бенешевич** 1906 – В.Н. Бенешевич, Древне-славянская кормчая XIV титуловъ безъ Толкованій. Томъ первый, Санктпетербургъ,
- Большаков** 1984 – О.Г. Большаков, Средневековый город Ближнего Востока (VII– середина XIII в.), Москва,
- Бутырский** 2021 – М.Н. Бутырский, Христос–comes Augusti: к вопросу о нумизматической иконографии Юстиниана II, АДСВ, т. 49. С. 55–69,
- Бычков** 1977 – В.В. Бычков, Византийская эстетика, Москва: «Искусство»,
- Варданян** 2011 – Р. Варданян, Борьба за титул «Царя царей» в контексте восточной политики Рима I века до н. э. (по нумизматическим, эпиграфическим и нарративным источникам). – ՊԲՀ, րթ. 1, էջ 230–252,
- Вртанес Кертог** 2015, Об иконоборцах / предисловие, перевод с древнеармянского и комментарий А.С. Рамазяна. – БВ, N 18–19, с. 393 – 425,
- Гадло** 1979 – А.В. Гадло, Этническая история Северного Кавказа IV–X вв., Ленинград,
- Грацианский** 2007 – М.В. Грацианский, «Православная партия» и приход к власти императора Юстина I (518–527 гг.). – БВ, т. 66. с. 125–145,
- Грацианский** 2015 – М.В. Грацианский, Причины и обстоятельства начала «Акакианской» схизмы (484 г.). – Иресиона. Античный мир и его наследие, Вып. 4, Белгород, с. 188–200,
- Грацианский** 2016 – М.В. Грацианский, «Акакианская» или всё же «феликианская» схизма? Проблема обоснованности одного историографического клише. – БВ, т. 100 (75), с. 44–63,
- Гумилёв** 1967 – Л.Н. Гумилёв, Древние тюрки, Наука, Москва,
- Дионисий (Шленов)** 2008 – Никита Стифат, Первое обличительное слово против армян / Публ. греч. текста, пер., вступ. ст. и примеч. игум. Дионисия (Шленова), публ. груз. текста М. А. Рапава). – БВ, № 7,
- Дионисий (Шленов)** 2009 – Празднование Рождества и Крещения согласно древним свидетельствам и памятникам полемической письменности середины XI века. – БВ, № 8–9,
- Донини** 1989 – А. Донини, У истоков христианства, М. Политиздат,
- Дурново** 1957 – Л.А. Дурново, Краткая история древнеармянской живописи, Ереван: Армянское Государственное издательство,
- Дурново** 1979 – Л. А. Дурново, Очерки изобразительного искусства средневековой Армении, Москва: «Искусство»,
- Евагрий Схоластик** 2010 – Евагрий Схоластик, Церковная история. Книги I–VI, вступительная статья, комментарии и указатели И.В. Кривушина, Изд. 2-е, СПб.: «Издательство Олега Абышко»,
- Еремян** 1939 – С.Т. Еремян, Моисей Каланкатуйский о посольстве албанского князя Вараз-Трдата к хазарскому хакану Алп-Илитверу.– Записки Института востоковедения Академии наук СССР. VII, Ленинград, с. 129–155,
- Заболотный** 2015 – Е. Заболотный, Церковь Востока и религиозная политика императора Юстиниана. – БВ, Вып. 74 (99), с. 47–60,

- Заболотный** 2020 – Е. Заболотный, Сирийское христианство между Византией и Ираном, Санкт-Петербург,
- Заплатников** 2013 – С.В. Заплатников, К вопросу о роли малоазийского епископата в распространении иконоборчества в Византии в начале VIII века. – Вестник ПСТГУ I: Богословие. Философия, Вып. 4 (48), с. 30–39,
- Иванов** 2017 – И. Иванов, Югославский академик Г.А. Острогорский (1902–1976) и его работы о византийском иконопочитании (к 115-летней годовщине со дня рождения). – ХЧ, №2, с. 20–36,
- Казарян** 2022 – Г. С. Казарян, «Армянские» правила Трулльского собора // Метафраст, N 1(7), стр. 46–73,
- Караулов** 1908 – Н.А. Караулов, Сведения арабских географов IX и X веков о Кавказе, Армении и Азербайджане, Тифлис,
- Кляшторный, Султанов** 2009 – С. Кляшторный, Т. Султанов, Государства и народы евразийских степей от Древности к Новому времени, Санкт-Петербург,
- Копцев** 2018 – А.А. Копцев, Эльвирский собор: к вопросу об иконоборческих тенденциях в христианстве. – ХЧ, N 4,
- Котанджян** 2017 – Н. Котанджян, Монументальная живопись раннесредневековой Армении (IV–VII века), Ереван: Авторское издание,
- Лазарев** 1986 – В.Н. Лазарев, История византийской живописи, Москва: «Искусство»,
- Лурье** 2006 – В.М. Лурье, История Византийской философии. Формативный период, Санкт-Петербург, Ахiѡта,
- Луховицкий** 2010 – Л.В. Луховицкий, Император – избавитель от идолов (представления о пределах власти византийского императора в иконоборческих спорах). – Предания и мифы о происхождении власти эпохи Средневековья и раннего Нового времени. Материалы конференции, (Славяне и их соседи. XXV конференция), Москва «Индрик», с. 90–94,
- Луховицкий** 2014 – Л.В. Луховицкий, Иерейский собор. – ПЭ, том 21, с. 301–304,
- Луховицкий** 2014а – Л.В. Луховицкий, Споры о святых иконах при Алексее I Комнине: полемические стратегии и выбор источников. – ВВ, т. 73 (98), Москва, с. 88–107,
- Любимов** 1982 – Л.Д. Любимов, Искусство Западной Европы: Средние века. Возрождение в Италии, М. «Просвещение»,
- Мейендорф** 2023 – Протопресвитер Иоанн Мейендорф, Византийское богословие. Исторические тенденции и доктринальные темы, Москва, «Никея»,
- Мец** 1973 – А. Мец, Мусульманский ренессанс, М. «Наука»,
- Мирошниченко** 2009 – Е. И. Мирошниченко, Иконоборчество византийских императоров VIII века и его политико-идеологические причины. – Исторический ежегодник, Новосибирск,

- Мирошниченко** 2010 – Е.И. Мирошниченко, Византийская концепция образа: между неоплатонизмом и богословием каппадокийских отцов. – Идеи и Идеалы, Том 2, № 3, часть 2, с. 22–31,
- Мирумьян** 2021 – К.А. Мирумьян, Армянская политическая мысль. Формирование и этапы развития (до XVIII в.), Издательство РАУ, Ереван,
- Мишин** 2014 – Д. Мишин, Хосров I Ануширван (531–579), его эпоха и его жизнеописание и поучение в истории Мискавейха, Москва,
- Немыченков** – В. Немыченков, Святоотеческое богословие иконы. <https://pravoslavie.ru/153915.html>,
- НФЭ** – Новая философская энциклопедия / Ред. совет: Степин В.С., Гусейнов А.А., Семигин Г.Ю., Огурцов А.П. и др., т. 4, Москва, Мысль,
- Новосельцев** 1990 – А.П. Новосельцев, Хазарское государство и его роль в истории Восточной Европы и Кавказа, Москва,
- Озолин** 2009 – Прот. Николай Озолин, Икона. – ПЭ, Т. 22, Москва,
- Орбели** 1914 – И. Орбели, Шесть армянских надписей VII–X вв. – ХВ, , т. 3, вып. 1, с. 71–91,
- Острогорский** 1927 – Г.А. Острогорский, Соединение вопроса в св. иконах с христологической догматикой в сочинениях православных апологетов раннего периода иконоборчества. – СК, I, Praga, с. 36–48,
- Острогорский** 1928 – Г.А. Острогорский, Гносеологические основы спора о св. иконах. – СК, II, Praga, с. 47–51,
- Попова** 2002 – О. Попова, Византийские иконы VI–XV вв., История Иконописи, Москва, «Арт-БМБ», 2002, с. 41–94,
- Рамазян** 2013 – А. Рамазян, К вопросу о причинах иконоборчества в средневековой Армении, Вестник. ПСТГУ III: Филология., Вып. 5 (35), с. 76–85,
- Селезнёв** 2002 – Н. Селезнёв, Христология Ассирийской Церкви Востока: Анализ основных материалов в контексте истории формирования вероучения, Москва,
- Семенов** 2008 – И.Г. Семенов, Образование Хазарского каганата. – Вопросы истории, № 8, с. 118–127,
- Семенов** 2008 – И.Г. Семенов, Рейды арабского полководца ал-Джарраха на ставку хазарского кагана в 105 и 111 годах хиджры. – Дагестанский востоковедческий сборник, Вып. 1, Махачкала, с.113–119,
- Семенов** 2009 – И.Г. Семенов, Хазаро-византийские политические взаимоотношения в периоды правления императора Юстиниана II (685–695, 705–711). – Еврейская культура и ее контексты. Материалы XVI Ежегодной Международной Междисциплинарной конференции по иудаике, Часть 3, Москва, с.13–21,
- Семенов** 2012 – И.Г. Семенов, Хазарско-византийские политические отношения во второй половине VII – начале VIII в. – ВВ, т. 71 (96), с. 40–56,

Сюзюмов 1963 – М.Я. Сюзюмов, Основные направления историографии истории Византии иконоборческого периода. – ВВ, т. 22, Москва, с. 199–214,

Тер-Петросян 2022 – Л. Тер-Петросян, Армения и Христианская Сирия. Культурные связи IV–V вв., Ереван, Матенадаран им. Маштоца,

Тревер 1939 – К.В. Тревер, Художественное значение сасанидских монет. – Труды отдела востока Государственного Эрмитажа, т. I, Ленинград, с. 255–286,

Трофимова 1978 – М.К. Трофимова, Гностицизм. Пути и возможности его изучения. – Палестинский сборник, Вып. 26 (89): Филология и история, Ленинград, «Наук», с. 107–123,

Успенский 1997 – Л.А. Успенский, Богословие иконы Православной Церкви, Издательство Братства во имя святого князя Александра Невского, Переславль,

Фролов 2001 – И.Т. Фролов, Философский словарь, Москва, Республика,

Флоровский 1931 – Г.В. Флоровский, Восточные отцы IV века, Париж,

Хахановъ 1903 – А.С. Хахановъ, Правила VI Вселенского собора въ грузинскомъ переводе св. Евфимія, XI века.– “Древности восточныя. Труды восточной комисіи”, т. II, выпускъ III, Москва,

Христианство 1995 – Христианство: Энциклопедический словарь (под ред. С. Аверинцев, А. Мешков, Ю. Попов), в 3-х томах, Москва: «Большая Российская Энциклопедия», 1995, т. III, с. 258–259,

Шагинян 2007 – А. Шагинян, Первые нашествия арабов на Армению и ответные походы армяно-византийских отрядов (Некоторые хронологические уточнения). – ՊԲՀ, № 2, էջ 224–235,

Шагинян 2009 – А. Шагинян, Государственные налоги Арминийи, ՊԲՀ, № 2–3 (181), էջ 135–144,

Шагинян 2011 – А. Шагинян, Армения и страны Южного Кавказа в условиях византийско-иранской и арабской власти, Санкт-Петербург,

Шагинян 2013 – А. Шагинян, Армянская церковная миссия в Великом княжестве Гуннском в 682–685 гг. – Studia Slavica et Balcanica Petropolitana, № 2, с. 3–13,